РІК ЗАЛОЖЕНЯ 1893.
"СВОБОДА"
"LIBERTY"
виходить три рази на тиждень
вівторок, четвер і суботу,
видає
„УКРАЇНСЬКИЙ НАРОДНИЙ СОЮЗ"
83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
Всі листи, моні-ордери і чеки треба виписувати на адресу „SVOBODA".

СВОБОДА

ESTABLISHED 1893.
"SVOBODA"
("LIBERTY")
the Ukrainian Newspaper
published three times a week
Tuesday, Thursday and Saturday,
by Ukrainian National Association
at 83 GRAND ST., JERSEY CITY, N. J.
The best advertising medium.
Rates furnished on application.

Урядовий орґан Українського Народного Союза -- "SVOBODA" -- Official organ of Ukrainian National Association.

РІК XXIV. ДЖЕРЗИ СІТИ, Н. ДЖ., субота 24-го червня 1916. Ч. 76. VOL. XXIV. JERSEY CITY, N. J., Saturday, June 24, 1916. No. 76.

ПЕРША БИТВА З МЕКСИКАНЦЯМИ.

Американцї стратили 12 в убитих а 17 в полонених.

СОЮЗНІ ВІЙСКА НА ВОЛИНИ ГОТОВЛЯТЬ СЯ ДО ВЕЛИКОЇ РІШАЮЧОЇ БИТВИ.

НА ВОЛИНИ СТРАТИЛИ МОСКАЛЇ ЗНОВА 2.500 В ПОЛОНЕНИХ.

ВАШІНҐТОН, 22. червня. — **Вість про напад Мексиканців на американську патрулю зробила велике вражінє.**

Президент Вілсон відбув сейчас довшу нараду зі секретарем війни Бекером. Вчера секретар війни вислав наказ до війскових командантів всїх стейтів, щоби вони приспішили переведенє мобілїзації.

Пізно в ночи завізвав секретар війни головних командантів в Шікаґо і Сан Франціско, щоби сейчас вислали мілїцію на границю Мексика. Оба стейти змобілїзували вже по 6.000 мілїції.

ПРЕЗИДЕНТ ОЖИДАЄ УРЯДОВОГО ЗВІТУ ВІД ҐЕНЕРАЛА ПЕРШІНҐА ПРО БИТВУ ПІД КАРІСАЛЬ. В УРЯДОВИХ КРУГАХ ПАНУЄ ПЕРЕКОНАНЄ, ЩО ПРЕЗИДЕНТ, СКОРО ЛИШЕ ОДЕРЖИТЬ УРЯДОВИЙ ЗВІТ ПРО ПОСЛЇДНІ ПОДІЇ В МЕКСИКУ, ВИСТУПИТЬ ПЕРЕД КОНҐРЕСОМ І ПРЕДСТАВИТЬ КОНЕЧНІСТЬ ВІЙНИ З МЕКСИКОМ.

ПЕРША БИТВА З ВІЙСКАМИ КАРАНЦИ.

САН АНТОНЇО, ТЕКС., 21. червня. — **Коло Карісаль прийшло до битви між американською патрулею кінноти а відділом війск Каранци. В битві стратили Американцї 40 жовнїрів в убитих і ранених, а 17 в полонених. Мексиканцї потерпіли також значні втрати. Між убитими має находити ся Ґомес, ґенерал війск Каранци.**

Місцевість Карісаль лежить у віддаленю 70 миль від головної кватири американського команданта ґенерала Першінґа.

ҐЕН. ПЕРШІНҐ ЗАЖАДАВ УВІЛЬНЕНЯ ПОЛОНЕНИХ.

ЕЛЬ ПАЗО, ТЕКС., 22. червня. — **Ґен. Першінґ візвав телеґрафічно мексиканського команданта міста Хуарес, щоби сейчас увільнив Американцїв, полонених в битві під Карісаль.**

Як доносять вісти, Мексиканцї мали відгрожувати ся повішенєм полонених Американцїв.

АМЕРИКАНЦЇ СТРАТИЛИ 12 В УБИТИХ, МІЖ ТИМИ ДВОХ ОФІЦИРІВ.

ВАШІНҐТОН, 22. червня. — **До департаменту війни надійшли перші вісти про битву під Карісаль. На підставі оповіданя сьвідків і мексиканських рапортів ґенерал Першінґ доносить, що страти Американцїв в убитих числять 12 людий, між тими двох офіцирів. Полонених Американцїв в числї 17 перевезли Мексиканцї до Хуарес. Число ранених покищо незвісне. В битві мали Мексиканцї значну чисельну переваґу. Віддїл Мексиканцїв складав ся з 200 жовнїрів, підчас коли американська патруля числила всего 65 людий.**

МЕКСИКАНЦЇ ЗВАЛЮЮТЬ ВИНУ НА АМЕРИКАНЦЇВ.

ЕЛЬ ПАЗО, ТЕКС., 21. червня. — Телеґрама, яка надійшла від мексиканського команданта міста Хуарес, ґен. Гонсалєса, доносить, що причину до битви дали американські жовнїри. Мексиканська патруля під командою ґен. Ґомеса відкрила віддїл американського війска в околицї Карісаль. Командант вислав до Американцїв жовнїра з білим прапором. Американські жовнїри розпочали стріляти. Тодї віддїл Мексиканцїв перевів наступ, в якім Американцї потерпіли значні втрати. Американська патруля складала ся з Неґрів.

Инша знова телеґрама подає вість, що Мексиканцї ужили підступу, виставляючи білий прапор і нападаючи несподївано на американську патрулю.

МЕКСИКО ПЕРЕВОДИТЬ МОБІЛЇЗАЦІЮ.

МЕКСИКО (місто), 22. червня. — **Мексиканський мінїстер війни видав проклямацію, в якій взиває всїх командантів війск, щоби залишили межиусобицї і стали разом під одним прапором проти спільного ворога.**

ПОСОЛ КАРАНЦИ ЖАДАЄ ВИЯСНЕНЯ.

ВАШІНҐТОН, 22. червня. — **Тутешний посол мексиканського правительства предложив нову ноту в імени свого президента Каранци, в якій домагаєть ся виясненя в справі останного нападу американських війск на Мексиканцїв під Карісаль. Також жадає він виясненя щодо останних подій, які мали місце на границї Мексика і Злучених Держав, де американські війска перейшли ріку і взяли у своє посїданє два мексиканські міста.**

БРАК МАШИНОВИХ КРІСІВ.

ВАШІНҐТОН, 22. червня. — **З урядових кругів доносять про брак машинових крісів для мілїції. Як тепер справа стоїть, то на 120.000 мілїції є всего 54 машинових крісів, коли нормальне зоруженє вимагає 362.**

Щоби зарадити сему бракови, департамент війни має намір забрати машинові кріси, які американські фабрики виготовили для воюючих держав в Европі.

ПАНЧО ВІЛЛЯ ЖИЄ.

ЕЛЬ ПАЗО, 21. червня. — **З висших війскових кругів доносять, що ґенерал Панчо Вілля живий і орґанїзує проти Американцїв сильну армію на полудневий захід від Чівави.**

Про Віллю кружили найріжнороднїйші вісти. Кілька разів доносили вісти, що Вілля зістав убитий. Тимчасом показало ся, що він дальше жиє і робить часто напади в околицї міста Дуранґо і Торреон. Його головна кватира находить ся в недоступних, сильно укріплених горах Сієра Мадера.

Панує загальне переконанє, що на случай війни Мексика зі Злученими Державами Вілля погодить ся з Каранцою і піде зі своєю армією проти спільного ворога.

ВІЙНА З РОСІЄЮ:

СОЮЗНІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ ГРУЗЯТИН. — 1.200 ПОЛОНЕНИХ МОСКАЛЇВ.

БЕРЛЇН, 21. червня. — Російські війска, які на захід від Кольок перейшли були Стир, зістали прогнані назад за ріку. На північний захід від Луцка Москалї ставлять сильний опір. Союзні війска відбили Грузятин, причім полонили поверх 1.000 Москалїв.

Урядовий звіт нїмецького ґенерального штабу звучить:

„АРМІЯ ГІНДЕНБУРҐА: Наступ наших війск на полудне від Двинска в околицї Дубатівки і на північний схід від Сморґоня був успішний. В околицї Дубатівки здобули наші війска цїлий ряд російських окопів. Около 200 Москалїв взято в полон і здобуто кілька машинових крісів і метавок. Неприятель потерпів тяжкі втрати.

„АРМІЯ КНЯЗЯ ЛЄОПОЛЬДА: На сїй лїнії не зайшли жадні зміни.

„АРМІЯ ЛЇНЗІНҐЕНА: В околицї Грузятина (на захід від Кольок) союзні війска прогнали Москалїв на правий берег Стиру. В битві коло Грузятина Москалї втратили 1.000 людий в полонених. На північний захід від Луцка неприятель ставить ще сильний опір. На полудне від ріки Турі наступ наших війск робить добрі успіхи".

АВСТРІЙЦЇ ПОЛОНИЛИ КОЛО ЛОКАЧІВ 1.300 МОСКАЛЇВ.

БЕРЛЇН, 21. червня. — Австрійська головна кватира доносить про дальші успіхи союзних війск в околицї Локачів (на Волини). На прочім боєвім фронтї панує спокій.

Урядовий звіт звучить:

„На північний і полудневий схід від Локачів наші війска наступають на Москалїв з добрим успіхом. Москалї стратили 1.300 в полонених, одну гармату і 3 машинові кріси. В околицї Кізелина помимо завзятого опору Москалїв союзні війска посувають ся дальше наперед. Напади неприятеля між Кольками а Сокулем (над Стиром) відбито.

„Між Прутом і Днїстром, над Стрипою і в околицї Радивилова панує спокій".

МОСКАЛЇ ПОДАЮТЬ ВТРАТИ АВСТРІЙЦЇВ В ПОЛОНЕНИХ НА 172.000.

ПЄТРОҐРАД, 21. червня. — Битва на Валини, на лїнії довгій на 50 миль, триває дальше. Нїмецькі війска в збитих лавах переводять протинапади, але в богато случаях без успіху.

Урядовий рапорт звучить:

„Над Стиром відбуваєть ся завзятий бій. Село Грузятин переходило кілька разів з одних рук до других. Вчера пополудни наші війска заняли цїле село, беручи в полон 11 офіцирів і 400 жовнїрів та здобуваючи 8 машинових крісів. Опісля під сильним огнем ворожої артилєрії наші війска опорожнили село.

„На північний захід від Луцка неприятель під охороною легкої і тяжкої артилєрії перевів кілька нападів на наші молоді полки. Наші війска відбили напади, здобуваючи 9 машинових крісів і беручи трохи полонених.

„Завзята боротьба ведеть ся в околицї Кізелина і дальше на полудне.

„На Буковинї наші війска перейшли Серет і посувають ся дальше наперед.

„Загальне число полонених в часї від 3. до 15. червня виносить 3.350 офіцирів і 169.134 жовнїрів. Крім того наші війска здобули 198 гармат, 550 машинових крісів, 189 метавок і велику скількість инших воєнних матеріялів".

120.000 НЇМЦЇВ ПРИБУЛО НА ПОМІЧ АВСТРІЙЦЯМ.

ЖЕНЕВА, 21. червня. — **Три нїмецькі корпуси (по 40.000 людий) прибули на східний боєвий фронт, щоби здержати наступ російських війск на Львів.** Один корпус призначено на скріпленє австрійських війск на Волини, а два на боєву лїнію, яка йде від Бродів дальше на полудне, на схід від Перемишлян. На сїм фронтї російська артилєрія зачала сильно острілювати становища Австрійцїв, щоби переломити боєву лїнію і розпочати похід на Львів.

ДАЛЬШИЙ НАСТУП СОЮЗНИХ ВІЙСК НА ВОЛИНИ.

БЕРЛЇН, 22. червня. — На Волини наступ союзних війск триває дальше. Союзні війска не лише задержали у своїх руках відзискані території, але посувають ся постійно дальше на схід. В Галичинї над Стрипою відбито напади Москалїв з великими втратами для неприятеля.

Урядовий звіт нїмецького головного штабу звучить:

„АРМІЯ ГІНДЕНБУРҐА: Крім кількох успішних нападів, переведених нїмецькими патрулями, не зайшли жадні важнїйші події.

„АРМІЯ КНЯЗЯ ЛЄОПОЛЬДА: Нїмецькі лїтаки бомбардували з добрим успіхом зелїзничий шлях на полудне від Лунинця.

„АРМІЯ ЛЇНЗІНҐЕНА: Напади російських війск на захід від Кольок і на лїнії Сокуль-Линівка відбито при помочи протинападів. Зусиля Москалїв, щоби відзискати утрачені становища на північний захід від Луцка, були безуспішні. По обох сторонах горішної Турі і дальше на полудне в околицї Свинюхів і Горохова російські війска уступають на схід.

„АРМІЯ БОТМЕРА: Російські війска перевели знова цїлий ряд сильних нападів над Стрипою здовж боєвої лїнії Гайворонка-Бобулинцї, на північ від Переволоки. Всї напади відбито з дуже тяжкими втратами для неприятеля".

РОСІЙСЬКІ ВІЙСКА ЗАНЯЛИ РАДІВЦЇ.

ПЄТРОҐРАД, 22. червня. — Тридневна битва на боєвім фронтї на Волини ще не рішена. Жадна сторона не віднесла рішаючої побіди.

Урядовий рапорт звучить:

„В околицї Грузятина і дальше на полудне на захід від Сокуля неприятель переводить напади в масових формаціях. Наші війска відбили напад і взяли 600 жовнїрів в полон.

„На захід від Гайворонки (над Стрипою) наші війска уладили напад і здобули кілька закопів неприятеля.

„На Буковинї наші війска відносять щораз то нові успіхи. Вчера заняли вони місточко Радівцї (30 миль на полудне від Черновець, близько границї Румунії). Притім полонено 22 офіцирів, 1.000 жовнїрів та здобуто 3 машинові кріси.

ТРИ АРМІЇ СОЮЗНИХ ВІЙСК НАСТУПАЮТЬ НА ЛУЦК.

ЛОНДОН, 22. червня. — **З Пєтроґраду доносять, що властива битва над Стиром і на захід від Луцка доперва розвиваєть ся. На сїм боєвім фронтї приготовили союзні війска три зовсїм окремі армії, призначені до наступу на Луцк. Одна армія находить ся здовж Стира на північний захід від Луцка; друга зближаєть ся до Луцка від заходу по обох сторонах шляху Луцк-Володимир Волинський; трета посуваєть ся до Луцка з полудневого заходу, рівнобіжно до лїнії Сокаль-Стоянів.**

МАКЕНЗЕН НА ЧОЛЇ НОВОЇ АРМІЇ МАВ ПРИБУТИ НА ВОЛИНЬ.

ЛОНДОН, 22. червня. — **З Пєтроґраду надійшли вісти, що Макензен прибув на східний терен війни, щоби обняти головну команду над союзними війсками. Його головна кватира находить ся в Ковли. Рівночасно прибули на Волинь значні скріпленя і велике число нових гармат.**

З оповіданя полонених Австрійцїв і Нїмцїв виходить, що між нїмецькими а австрійськими жовнїрами і офіцирами приходить часто до незгоди. Нїмецькі жовнїри не хотять бороти ся побіч австрійських, кажучи, що австрійські полки їх зраджують, піддаючи ся масово в полон.

ВІЙНА З ФРАНЦІЄЮ:

НАСТУП НЇМЕЦЬКОЇ ПІХОТИ ПІД ВЕРДЕНОМ.

БЕРЛЇН, 22. червня. — По кількадневнім бомбардованю нїмецька піхота розпочала наступ на цїлій лїнії. Перші битви принесли нїмецьким війскам значні успіхи.

Урядовий звіт звучить:

„На схід від ріки Мези розвиваєть ся битва, в якій бере участь піхота. На захід від форту Во перебіг битви є вповнї вдоволяючий.

„На лїнії між лїсом Фумен і Шеноа наші війска здобули кілька француських укріплених становищ.

„На полудне від Вердену нїмецькі лїтаки бомбардували з добрим успіхом француські становища".

—o—

ЗМІНА КАБІНЕТУ В ГРЕЦІЇ.

АТЕНИ, 22. червня. — **Під сильним напором Анґлії і її союзників грецький кабінет мінїстрів подав ся до димісії.**

Грецький король поручив Заімісови утворенє нового кабінету, в склад котрого має війти також двох з партії Венїцельоса.

В останній нотї поставила Анґлія і її союзники отсї домаганя до Греції: Цїлковиту демобілїзацію грецької армії, усуненє в Атенах теперішного шефа полїції, занеханє переслїдуваня прихильників Анґлії і її союзників та усуненє нїмецьких аґентів.

—o—

ПОВСТАНЄ В АРАБІЇ ПРОТИ ТУРКІВ.

ЛОНДОН, 22. червня. — **З Каіра (столицї Єгипту) доносять про повстанє арабських племен проти Турків. Міста Менка, Єдда і Таіф мають находити ся в руках повстанцїв. Повстанцї облягають тепер місто Медіну, в якім находить ся сильна залога турецька.**

"SVOBODA" (LIBERTY)
the Ukrainian newspaper
published three times a week: Tuesday, Thursday and Saturday by Ukrainian National Association at 83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Established 1893.

JOSEPH STETKEWICZ, editor
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ANDREW SAWKA, manager
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as second-class matter March 30, 1911, at the Post Office at Jersey City, N. J., under the Act of March 3, 1879.

SUBSCRIPTION:
In United States:
$2.00 per year
$1.00 per 6 months
0.75 per 3 months

In Jersey City, Canada and other foreign Countries:
$3.00 per year
$1.50 per 6 months
$1.00 per 3 months

Single copy 3 cents.

ПЕРЕДПЛАТА:
В Злучених Державах:
на рік $2.00
на пів року $1.00
на 3 місяці 0.75

В місті Jersey City, до Канади і других країв:
на рік $3.00
на пів року $1.50
на 3 місяці $1.00

Поодиноке число 3 центи.

За кожду зміну адреси платить са 5 центів.

Адреса:
SVOBODA
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Всі мані-ордери і чеки треба виписувати на адресу "Svoboda".

При висилку замовлення належить додучити мані-ордер або чек.

Число телефону 498 Jersey City.

AMERICAN ASSOCIATION OF ADVERTISING MANAGERS
MEMBERSHIP LABEL
ABC
A DVERTISING CIRCULATION AUDIT BUREAU INC.

За всі оголошення поміщувані в „Свободі" редакція не відповідає. — Рукописи не звертає ся.

З біжучої хвилі.

Довідуємо ся з „Народної Волі", що в „Свободі" починаєть ся тайна, підземна акція проти Мирослава Січинського.

Угро-руська часопись „Русин" подає проект програми „Народної партії греко-католиків". Параграф перший програми є такий:

Человік є сотворіне боже.

Человік є відкупленний Сином Божим.

Человік освящаєть ся благодатию Духа Свєтого.

Наверхи і рішеня:

Зібрані на сих зборах ми Русини греко-католики заявляємо і визнаємо, що ми вірусмо, що нас Бог-Отець сотворив, Бог-Син відкупив і Бог-Дух Свєтий освящає.

По сім параграфі йдуть другі подібні, тісно оперті на католицькім катехизмі.

Клівлендський „Народовец" пише:

Від довшого часу ми нічого не відповідаємо на особисті визиви, клевети, інсинуації, нінчемні бруди і наласти в русофільській пресі, поміщуваної проти нас особисто, а танож проти тих всіх, котрі мають цивільну відвагу виступити проти лиха, що ширить ся межи нашими імігрантами; ми не пишемо нічого проти наластий каналіт, що стоїть ниві на визначних організаційних становищах, проти сеї банди граффтерів, хабарників, обманців, звичайних злодіїв і криміналістів, бігамістів і тих, що тачають ся на сьмітниках та в риштованх.

В такім „високім культурнім" тонї писано богато статий в різних „чужинецьких" часописях в Америці.

Польський „Дзєннік звйонзкови", що виходить в Шікаго, доносить на підставі польсьних галицьких часописий таке:

Українці не дармують і пильно заходять ся коло своїх справ як в австрійськім так і в німецькім правительстві. Тепер знова відбула президія „Українського Клюбу" довшу конференцію з міністром заграничних справ, бароном Бурїяном, в справі українських домагань.

Очевидно польська преса пускає сю вістку на те, щоби мобілїзувати всю силу Поляків проти заходів „Українського Клюбу" і паралїжувати його роботу.

Між Українцями в Америці розсіваєть ся знова поголоски, що політика української репрезентації в Австрії є зла, що ся репрезентація, а зглядно деякі її члени, є запродані австрійського правительства і чимраз більше розголошують навіть перед чужинцями вісти, що Українці в Австрії — се люди, що шукають особистої наживи. Навіть проти таких уневінень не вільно нічого писати, бо й оборонців української репрезентації в Австрії назвуть зрадниками.

В той спосіб б'ють Українців в Австрії Поляки, а в Америці самі „свої". Чи то таку поміч ми даємо старому краєви? А яка є ріжниця межи Поляками і „кацапами", що б'ють Українців, і тими одиницями в Америці, що виговорюють несотворені річи про членів української репрезентації в Австрії? Де є границе межи горожанською критикою, а національною зрадою?

„Дзєннік звйонзкови" в Шікаго подає ріжні вісти з Польщі. Між ними є також вісти з Холму (чи се також Польща?) і пише так:

Окупаційні власти порозділювали тут оголошення в мові німецькій і руській, котрої ніхто тут не розуміє.

Очевидно, під словом „руській" треба розуміти „український", бо коли би се була „русска" (московська) мова, то до неї привикли мешканці давно і польські газети зовсім на се не нападалїб. Поляки стоять отже на тім стаповищи, що в Холмщині Українців нема, хоч се коріння українська земля.

Російська часопись „Бержевыя Вѣдомости" з дня 14. мая доносить:

Соціяліст Дашинський підчас засїдання польського кола у Відни поставив внесенє, щоби коло висилало до Австрії меморіял з домаганєм утворенє польської держави під протекторатом Австрії; польська держава мала би бути збільшена землями на сході і злученєм Галичини.

Видко Поляки все будуть Поляками і не виречуть ся своєї мрії: загорнути під себе українські землї. В теорії є між Поляками „поступовці", які признають кождому, що йому належить ся, — лише не Українцям. Сповняють ся стара пословиця, яку приписують соціялістам: „Що твоє, то і моє, але що моє, то тобі до того заєї".

В телеграмі лондонського военного кореспондента з російського терену війни, з дня 20. червня, читаємо:

Російська армія під командою генерала Лєхіцького посувать ся з Черновець дальше в північнім напрямі і дійшла до Золотої Липи, віддаленої кілька миль на північний захід від Черновець. Російські военні знавці заповідають, що австрійські війска не будуть вспїлї удержати ся над Золотою Липою і уступлять в напрямі Галича.

Автор сеї телеграми мусить бути крепким географом, коли у него столиця Буковини лежить над Золотою Липою. Що Чернівці є віддалені від Золотої Липи поверх 100 кілометрів (60 американських миль), то се його не обходить, бо йому — видко — дуже спішно до Львова.

БОРОТЬБА О ДОБРОБУТ — ДОРОГА ДО ОСЬВІДОМЛЕНЯ.

(Стаття надісланна).

Кождому з нас знані часи, коли наші селяни в старім краю при голосованю на послів продавали свої права за миску студенини чи кусник ковбаси, і трудно було такому чоловікови витолкувати, що він зробив зле, що він зрадив народ і продав власний інтерес. Знані нам часи, коли в Галичині москвофільська пропаганда розвивала ся без перепкоди, а навіть дехто не знав, з якої причини.

Коли хлоп продавав голос за миску студенини, то він мав важні причини до сього. Будучи голодним через цілий рік і ласим на кусень мяса, він користав з нагоди, коли йому платили за голос і брав, що вдало ся. Коли народ переймав ся москвофільством, то не робив сього в любови до московської мови, правописи або традиції, але з чистого інтересу, бо москвофільські агітатори обіцювали йому, що білий цар порозділює поміж селян панські землї. Притім мнима сила Росії і величана її армії робили своє. Се були часи, коли народ стояв дуже дихо під економічним зглядом, коли його моральна сила залежала від заспокоєня щоденних потреб.

Саме в ті часи виступила радикальна і національно-демократична партія з радикальною програмою реформи земельної власности і з програмою боротьби за економічний добробут. Рільничі страйки, арештованя і розрухи скрізь в народі завязяє. Сї, що сидїли по арештах, наглядно відчули се на своїй шкірі, що вони терпіять за дармо — бо за само змаганє до здобутя красшої долї. Переслїдуваня загартували людий і вони стали рішучійшими та відважнійшими. Вони пустили ся на заробкову еміґрацію в далекі краї, до Німеччини, Данії і до Америки.

Сї переслїдуваня мали отже сей добрий наслїдок, що загуртували народ як одну родину і змусили думати над ратунком. Народна солїдарність в боротьбі за економічний добробут не лише причинила ся до явних виступів проти переслїдуваня зі сторони Поляків, але також казала народови зречи ся царської ласки в будучности. Наслїдком сього завязяя почали рости економічні спілки. Коли показало ся, що в народі є мало образованих одиниць, тоді треба було закладати школи, з яких мали вийти будучі народні провідники. Коли би війна не була перервала сього природного розвою і сеї енергічної праці, ми були би діждали ся в Галичині гарних наслїдків солїдарної праці цілого народу. Мимо великих перепкод український нарід умів використувати для себе права, загарантовані йому державною конституцією в Австрії.

Инакше мала ся справа на Україні в Росії. Російський уряд, російська церква, а також велика посілість ішли рука в руку проти всяких проявів українського житя. Змаганя до економічного добробуту селянства також не тішили ся попертєм російського уряду. Навіть така реформа, як знесенє „общини", довершила ся щойно по російській революції. Велика земельна посілість на Україні находить ся здебільна в руках Поляків, Москалїв або зрусійщених Українців. Сї поміщики зовсім не давали піддержки народови ні в його національних ні в економічних організаціях, а хтонебудь відважив ся поширяти агітацию, сього усували. Нарід не міг прийти до нїякої съвідомости.

Прийшла війна. Як з одної так з другої сторони пійшов нарід до війни не з власної волї, але на чужий розказ. Коли по війні селянин-салдат верне домів, на нього чекають нові тягарі, а то: відбудованє господарства і нові податки, наслїдок величезних державних довгів. Російський Українець, що дістав ся до австрійської чи німецької неволї, навчить ся нового ладу, а смерть для нього не буде страшною, бож він заглядав їй в очи. Галицький селянин стане також відважнійший, бо буде мати за собою аргумент, що він воював за добро вітчини, отже він сам повинен бути учасником сього добра.

Все те причинить ся до сього, що селянська маса буде мусїла станути до боротьби за добро в своїй рідній хаті. Коли не буде боягузів, то справа вдасть ся. А за добром економічним пійде бажанє і політичної та національної волї. Так учить нас історія. Тому без огляду на се, як покінчить ся війна, без огляду на вислїд мирових конференцій, одно може бути певне: Український народ по обох боках кордону позбудеть ся своєї трусливости і стане до боротьби проти дотеперішної системи. А що ярмо глубоко врізало ся було в його шию, то через те в нього зросте і завзяте. Витривалість і завзяте в боротьбі принесе йому свободу.

Костур.

ПРИЧИНА ВІЙНИ З МЕКСИКОМ.

Америка — се край будучности. Вона потребує всього. Її промисл буде колись найбільший у свїті, бо вона має незвичайно великі природні богатства. Сї природні богатства переробляють ся у фабриках на ріжні продукти. Фабрики пускають ся в рух углем, електрикою і нафтою. Нафта має щораз більший попит у всесьвітнім промислї. Америка має свої нафтові поля в Пенсильвенї, Оклагомі, Ілінойс, Техасеї, Калїфорнії і в Індіяні. В 1904 році продукция нафти виносила 117 мілїонів бочок, а в 1914 році 266 мілїонів бочок. Від того часу продукция нафти вже не зростає.

Америка потребує топлива. Вона зуживає більше ніж 600 мілїонів тон угля на рік. Чотири бочки нафти дає такесаме тепло, що одна тона угля. Запотребованє зростає і буде зростати. Америка мала би тепер де подїти 2 мілїярди 400 мілїонів бочок нафти на рік. Головне уживане її до виробу ґазолїну. А ґазолїною женуть автомобілї, яких в Америці мілїони. Фабрики пускають в рух також нафтою; се йде вигіднійше ніж углем. Льокомотиви при зелїзницях опалюють ся також нафтою. Кораблї — і загалом всї перевозові средства, рільничі машини — все те в новійших часах опалюють ся нафтою. А в Америці нафти вже замало. В Пенсильвенї є 50.000 нафтових законїв, в Оклагомі 30.000, в Калїфорнії також 30.000.

Зате є величезні нафтові поля в Мексику, хоч їх дотепер ще не використано як слїд. Річно видобувають в Мексику 25 мілїонів бочок нафти, але при добрій експлюатації можна би там добувати 10 разів більше. Правда, Американцї мають в Мексику свої закони, але не всї. Є там і мексиканскі і анґлїйскі і французькі компанії. Отже коротко: интерес Америки на мексиканській нафті не є цїлком забезпеченний. З Американцями конкурують чужі підприємства. Тому треба нафтовий интерес для Америки забезпечити. А найлїпший спосіб здобуваня є... війна. Отже ми приготовляємось до мексикансько-американської війни.

ІДЕАЛИ АМЕРИКАНІЗМУ.

Звісний німецький журналїст, Віктор Рідер, виголосив при отворенню „Літи горожан уродженних за границею" в понедїлок, 19. червня, промову на тему американізму. Вона відповідає поняттям тих Американців, що прийшли сюди з чужих держав і хотїли би задержати свою народність.

„Я заступаю той погляд, — говорив Рідер — що зі славянських, німецьких і романських імігрантів можна зробити добрих Американців, коли вони будуть уживати своєї рідної мови. Обовязком імігрантів є старати ся про се, щоби часописи, друковані в їх рідній мові, плекали найвисші ідеали американізму. Треба лишити кождому імігрантови свободу читати таку ґазету, яка йому підходить під лад.

„Які ідеали приносять зі собою до сього краю імігранти, се не є для нас байдужна річ. Се є важне і для горожан, які прийшли сюди з чужих країв, і для тих, що тут уродили ся, котрих батьки заживали чудової американської свободи.

„Для сього краю нема нїчого цїннійшого, як плеканє ідеалїв цїлим народом; се приходить лекше тим, котрі тут уродили ся і упосліднли сї ідеали по своїх батьках, ніж тим, котрі мусїли щойно зірвати всяку лучність зі своїм давним краєм. Ті, що по довшій боротьбі одержали тут право горожанства, відчувають благодатний вплив наших институцій і державної системи далеко більше, ніж ті, що все тутки жили і уважають всї привілеї яко щось, що їм з природи належить ся.

„Се є причина, чому уродженець чужого краю є часто лїпшим горожанином ніж уродженець Америки. Добро, набуте дорогою спадщини, має все для человіка меншу вартість, ніж добро, тяжко запрацьоване самим властителем. Тому чужинець, що стає американським горожанином, глубше відчуває добро, яке йому дає тутешний край, ніж рожденний Американець.

„Вкінци сей край повинен найбільше старати ся про се, щоби дістав добрих горожан, а ми всї повинні в тій справі співдїяти. Кождий нехай працює на свій лад над тим, щоби осягнути сю цїль, так важну для нашого, високо нами цїненого краю".

СОЮЗ АМЕРИКАНСЬКИХ ҐАЗЕТ.

В Ню Йорку відбув ся з'їзд 250 редакторів зі всїх стейтів Америки. Всї вони належать до „Національного товариства редакторів". Се товариство обіймає всїх робітників і співробітників провінціональних ґазет і числить около 17.000 членів, занятих в 9.000 ґазетах. Всїх ґазет в Америці є 27.300.

Предсїдатель сього товариства, Дж. Рутрі, згадав у своїй промові, що провінціональним ґазетам приходить ся працювати серед тяжких відносин, через дорожню друкарських матеріялів, паперу і т. п. Провінціональні ґазети мусять іти рука в руку зі школою, з банком, з почтою, телефоном, телеґрафом, з церквою, зі санїтарними міськими заведеннями, клюбами, зелїзницями, автомобілями і з іншими культурними институціями, без яких нїякий Американець тепер не може обійти ся.

Нема в Америці ні одного місточка з населенем 5 до 10 тисяч людий, де не було би власної місцевої ґазети. Циркуляция провінціональних часописий доходить деколи до високого числа, а деколи сходить на нїщо. Є такі ґазети, що друкують ся в 200.000 примірників на день, а є инші, що мають ледви 1.000 читачів на тиждень. Загалом уся американська преса друкує 125 мілїонів примірників, значить на кождого мешканця в Америці припадає більше ніж одна ґазета.

Ґазети в Америці друкують ся на 36 мовах. „Чужинецькі" ґазети обертають капіталом 7 до 8 мілїонів долярів, а їх денний оборот виносить около 15 мілїонів примірників.

РЕФЛЄКСІЇ.

Ґазетярським розбишакам нїколи не забракне занять.

Той є правдивим мущиною, хто не похвалить жінки, коли вона навіть на се заслужить.

Чоловік збільшає своє щастє о стількі, о скількох других робить щасливими.

Дитина є мудрійша в своїй невинности ніж фільософ в своїй мудрости.

З БОЄВИХ ОКОПІВ ПІД ТЕРНОПОЛЕМ.

Парсевал Гібонс, военний кореспондент шікагонської часописи „Дейлі Ньюс" і нїюйоркської „Гльоб", котрий перебуває постійно на російськім боєвім фронті, прислав до згаданих ґазет осьтаку допись з Тернополя (в Галичині), датовану з мая б. р.:

Стою на невеличкім горбку, з котрого видко на всї боки окопи обох армій. Всї поля і лїси покривають ся зеленню, а вид, який стелить ся перед очима, захапує очи і душу. Далеко, поза стріхами й банями церков, видко ріку Серет, що круто вєть ся між зеленими берегами. Над сею то рікою зводять ся тепер кровавї бої.

Через дальновид видко в однім селї одиńську білу хатину, що якимось чудом остолялась. Чорні, повибивані давно вікна сеї хатини дивлять ся, неначе з ńимим страхом, на ворожі окопи: з одного боку російські, з другого боку австрійські. Мабуть хата крїпко збудована з бельків і цегли, і тому видержала бомбардованє з оружя всїлякого калїбру. Подірвалена, ніби решето, стояла ńимим сьвідком смерти всїх тих, що застелили поле густїйше ніж порозкидувана цегла.

Саме тепер пора, коли війско приготовляєть ся до наступу. Можливо зїхати Серетом поздовж цїлими милями тай не почути нїчого більше, як поодинокі вистріли, коли появить ся над лїнією ворожий літак.

В одним місци однак іде безнастанна пальба. Тут армії підкопались до себе на віддаленє декуди не більше як 40 ярдів. Між ними тягнеть ся гущавина заржавілого кільчастого дроту, порозпинаного на всї боки.

Слїди завзятої, убийчої боротьби є значні, приміром коло Малашовець. Село зрівнане з землею, а земля зоране кулями раз коло разу. Мимо того поміж зруйнованими хатами плентають ся ще якісь люди, подібні до опирів. Під їх лахмітями стирчать кости ніби живих страхопудів, але мимо того сї страшні єства — старці, жінки й дїти — увихаються ся ще за чимось поміж руїнами, хоч нонад ними свищуть кулї.

Через середину переходить головний гостинець, що йде з Підволочиск до Львова і западної Галичини. Коло села тягнеть ся тимчасова границя, а також дальші окопи і укріплєня здовж рікы Серету. Невеличка се річка, але має величезне значінє стратеґічне. Покинцо становить природну границю між двома ворожими державами.

На горбках, що тягнуть ся понад ріку, стоять батерії. В однім місци, котрого не вільно назвати, стоять величезні 17-цалеві гармати на цементових фундаментах та в міру потреби викидають на ворожі становища страшливі бомби, від яких розпадаєть ся земля і творять ся глибокі ями.

Щоби дійти до сих гармат, треба поступати дуже осторожно. Переважно треба йти глибокими ровами, в котрих від пошеня тягарів і дощів розмішено болото по колїна. Там, де рів більше відкритий, чути свист куль. Довкола, як оком сягнути, видко тільки самі рови й окопи.

Недалеко батерії небезпєка збільшаєть ся. Тут падуть ворожі бомби і розсипають укріпленя. Ще попереднього вечера в тім окопі, де ми тепер стояли, тріскла бомба і розвалила укріпленя, але через нїч засипано ями і поривано вал мішками з землею, а убитих повинесено. Впрочім праця тяжка в окопах нїби на маневрах. Жовнїри з підголеними чисто лицями, з шапками на бакир, попинають нишком офіцирські недопалки тай порпають ся в окопах, направляючи шкоди, з таким спокоєм, як ґазда викидає обірник зпід худоби. Не видко найменшого зворушєня ні напруженя. Офіцири ходять на пальцях, перескакуючи з цегли на цеглу, аби не замастити чобіт, тай говорять до жовнірів пошепки. Коли отся праця справді нищить людські нерви, то сего не видко по вояках, бо всї виглядають здорово і кренко. Коли би не огорожа з заржавілого дроту, що стоїть перед окопами замість зїльника, тай не люфи карабінів, що стрічать з ворожих окопів, віддалених всього кількадесять кроків, то могло би здавати ся, що то люди працюють на гарварду. Мій провідник показав менї грубу сталеву плиту, вмуровану в окоп по сторонї ріки, тай казав поглянути через шпару. Я приблизив ся обережно до шпари і кинув оком на другий бік ріки. Що се там висить на дротах коло самої води? Ніби хтось не з ріки воду але не видко, аби рухав ся...

— Се жовнїр не воюе вже від двох місяцїв, але нема кому забрати його тіла, бо кулї дуже прицільні, — пояснив менї спокійно провідник.

РУМУНІЯ НА РОЗПУТЮ.

Коли російські війска заняли Чернівці і значну часть Буковини, очи всїх політиків звернули ся в сторону Румунії. Чи Румунія займе тепер якесь рішаюче становище і візьме чинну участь у війні? Чи Румунія і надальше позістане невтральною? — отсе питаня, над якими ломлять собі голову ріжні політики.

Що в інтересї Румунії лежить виступленє до війни, про се нїхто не сумніваєть ся. Розходить ся однак о те, по котрій стороні виступити і коли.

Росія має бесарабську ґубернію, яка до 1878 р. належала до Румунії. Нарід в Бесарабії позістав румунський, хоч шляхта змосковщила ся. З другої знова сторони Австро-Угорщина має ще більше румунської землї (вона навіть богатша від бесарабської), на якій мешкає два рази більше Румунів нїж в Бесарабії. Крім полудневої части Буковини і кількох північно-східних комітатів Угорщини, мають Румуни претенсії і до цїлого Семигороду, краю дуже богатого, який має найбільші в Европі копальні золота, срібла і нафти.

* * *

Від самого початку війни в Европі дипльоматія ріжних держав при помочи всяких обітниць і гроший старала ся здобути вплив і позискати для себе Румунію. Тут стерли ся з одної сторони впливи дипльоматії анґлїйської і російської, з другої — нїмецької й австрійсько-угорської.

Як Анґлії так і Росії не дописало. Коли Болгарія виступила до війни по стороні центральних держав і розпочав ся наступ на Сербію, Анґлія робила всї можливі заходи, щоби Румунію перетягнути на свою сторону. Румунія не змінила тодї свого становища. По сїй невдачі Анґлії розпочала переговори з Румунією Росія. Росія просила Румунію о дозвіл перевести свої війска через румунську державу, щоби заатакувати Болгарію від півночи. Румунія на се не згодила ся і Росія мусїла покинути намір дати поміч своїй союзниці Сербії.

В початках війни також і дипльоматія нїмецька й австрійська не була дуже щаслива. Румунія не хотїла дати дозволу на перевіз оружа й амуніції з Нїмеччини й Австрії до Туреччини. Доперва на весну сего року прийшло між Румунією а Нїмеччиною й Австрією до близшого порозуміня. Помимо великих впливів Анґлії, Румунія заключила з Нїмеччиною й Австро-Угорщиною торговельний договір, зобовязуючи ся доставляти їм збіже, муку, мясо й инші средства поживи.

Отсей торговельний договір між Румунією а центральними державами викликав в Росії підозрінє, що під тим договором криєть ся також тайний договір політичний і воєнний. Румунія, яка без великого труду є в станї поставити пів міліона добре вишколеного жовнїра, може стати дуже поважним, а навіть рішаючим чинником у дальшій війнї.

* * *

Деякі політики пояснюють наступ російських війск на Буковину тим, що Росія хоче в сей спосіб вплинути на Румунію, щоби вона, видячи безсильність Австро-Угорщини, вдарила на Угорщину. Румунська армія є в більшій части змобілїзована і тому Румунія могла би кождої хвилї розпочати воєнні операції. В тім напрямі веде живу аґітацію табор політиків, який від початку війни ставив ся ворожо до центральних держав. На чолї сих політиків стоїть Йонеску, бувший президент румунського кабінету.

Другий знова політичний табор, який стоїть по стороні центральних держав, а який має значний вплив на теперішне румунське правительство, домагаєть ся виступленя до війни проти Росії. Він є того переконаня, що Румунія, даючи поміч центральним державам в часї, коли їм грозить небезпека, може числити на більші здобутки територіяльні. Сей табор числить на те, що крім Бесарабії Австро-Угорщина згодить ся відступити Румунії і значну частину румунських земель, які тепер належать до австрійсько-угорської держави. Теперішну хвилю уважає він за дуже догідну, бо румунська армія могла би загрозити відворот полудневій російській армії на схід.

* * *

Одні і другі арґументи промовляють за тим, аби Румунія виступила до війни. Розходить ся лишень о відповідну пору. Коли не заносить ся на скоре покінченє війни, то Румунія має на те час. В міру ослабленя Росії й Австро-Угорщини зростає значінє Румунії. Чим більше будуть ослаблені Росія і Австро-Угорщина, тим більше рішаючим чинником буде Румунія, тим кориснїйші услівя будуть ставити до неї обі воюючі сторони за одержанє її помочи. Натомісць скоре заключенє мира могло би позбавити Румунію тих користий, які вона могла би осягнути, беручи чинну участь у війнї — без огляду на се, по котрій стороні.

Король поживи.

ПОГОЛОСКА ПРО НЕДАЛЕКИЙ МИР.

—o—

Австрія готова відступити Росії східну Галичину.

З достовірних жерел у Вашінґтонї доносять, що посли невтральних держав повідомили свої правительства про намір президента Вілсона, розпочати небаром кроки в справі мирових переговорів в Европі. Всї надіють ся, що президент Вілсон вже в липни видасть відповідний поклик до невтральних і воюючих держав.

З тогосамого жерела доносять, що вісти, неначе би Анґлія і Франція противили ся мировим переговорам під теперішну пору, є неправдиві. Також Росія і Австрія є за скорим заключенєм мира. Австрія охотно згодила би ся на відступленє Росії східної Галичини.

Найдальше в місяць після виданя відозви Вілсоном прийшло би до завішеня оружа, а тодї делеґати воюючих держав засїли би за „зеленим столом", аби уложити услівя сталого мира.

ФІНАНСОВА НАРАДА В ПАРИЖИ.

Ухвалено по війнї торговельний бойкот супроти Нїмеччини і її союзників.

Дня 20. червня покінчено нараду, в якій взяли участь представники промислу і капіталу в Анґлії, Франції, Росії, Італії і Бельґії.

Всї ухвали, повзяті на тих нарадах, відносять ся до ріжних періодів часу: на час війни, на час переходовий і на час по заключеню мира.

На час війни ухвалено видати приказ до всїх горожан союзних держав, аби вони зірвали всякі торговельні зносини з горожанами противних держав. Таксамо ухвалено заборону спроваджуваня товарів, які походять з ворожих держав. Торговельні доми, які не придержувалиб ся сеї заборони, будуть сконфісковані на власність дотичної держави. Також ухвалено заострити приписи, які обмежують вивіз власних товарів за границю.

На час переходовий (то є підчас мирових переговорів) союзні держави зобовязують ся спільно себе підпомагати, щоби піднести до давної сили стан промислу, хлїборобства і торговельних фльот, які богато потерпіли в наслїдок війни.

Найважнїйші ухвали відносять ся до часу по заключеню мира. З огляду на те, що з причини війни зірвано всякі торговельні договори з ворожими державами, то і по заключеню мира не належить через означений протяг часу відновляти з ними жадних торговельних договорів. Треба припускати, що неприятель по скінченю війни буде старати ся своїми товарами заляти всї ринки збуту. Тому заходить потреба вже заздалегідь поробити потрібні заходи і приготовити промисл і торговлю, маючи на оцї в першій мірі ринки збуту за морем. В тій цїли кожда держава повинна дати промисловим і торговельним орґанїзаціям грошеву поміч у формі підмог і завдатків, а крім того перевести закони, на підставі котрих довіз чужих товарів був би утруднений, або й зовсїм заборонений.

На нарадї ухвалено також, аби уневажнити право патентів ворожих держав і на час по скінченю війни.

Всї ухвали перейшли одноголосно. Делеґати порішили віднести ся до своїх правительств, аби вони потвердили всї приняті ухвали і впровадили їх в житє.

ЖИДІВСЬКА РЕПУБЛИКА В ПАЛЕСТИНІ.

—o—

Несповна 2.000 лїт минає від часу, як Жиди стратили свою державу і порозходили ся по сьвітї, однакож не стратили своєї національної ідеї. Розходячись по сьвітї, кождий Жид нїс з собою часточку національного житя, частку національної душі — дрібочку рідної Палестини. І живучи цїлими віками між другими народами, Жиди пильно берегли і плекали сї свої рідні сьвятощі, передаючи їх новим поколїням з тою вірою, що прийде той час, коли їх прадїдна земля верне знова до них і вони будуть знова народом, як були колись.

І нинї використовують вони кожду нагоду, щоби здобути хоч дрібочку нових прав, нової сили, конечної до осягненя їх дальших цїлий. А щоби скорше щонебудь зробити, всї Жиди цїлого сьвіта стоять з собою в тїсній звязи, в тїснім порозуміню і відкликають ся сейчас на поклик одні другим.

Теперішна війна є такою нагодою, де Жиди думають також дещо осягнути. Давнїйше відбув ся жидівський конґрес в Канадї, а недавно відбулась жидівська конференція в Філядельфії, яка попередила великий конґрес у Вашінґтонї.

Цїлию сих зїздів було: домагати ся повних прав в усїх краях, де Жиди повних політичних і релїґійних прав не мають. Жиди в усїх воюючих краях показались добрими патріотами — каже Натан Штравс — і тим оправдують свої домаганя.

Жиди сподївають ся, що скорше чи пізнїйше — над Палестиною буде повівати їх сино-білий прапор.

От що значить розум, народна єдність і однодушність!

ПОМОЖІТЬ НЕЩАСНИМ НА СИБІРИ!

До товариства „Просьвіта" в Ню Йорку прийшов лист (під датою 15. цьвітня 1916) від кільканайцяти Українців, засланих на Сибір. Крик розпуки пробиваєть ся в нїм, а кромі сього є скромна просьба о поміч. Сказано там між иншим:

Удаємо ся до Вас з великою просьбою та покорою. Славне Товариство „Просьвіта"! Не відмовте нам помочи в так тяжкій годинї. Війна приневолила нас до того, що кождий з нас мусїв відорвати ся від своїх батьків і материй, а батьки і матери від своїх дїтий. Ми мусїли покинути свою Україну, дорогу та рідну, і забратись в холодну чужину. Дайте вислів Вашим почуваням і пришлїть нам хоч маленьку поміч.

На тім кінчимо свою просьбу і поздоровляємо Вас.

Марко Кінчик, Старий Самбір; **Григорій Вовчик**, Старий Самбір; **Станислав Ванькович**, Ярослав Гавговичі; **Николай Зачко**, Старий Самбір, Посада долїшна; **Іван Зачко**, Старий Самбір, Посада долїшна; **Василь Ярема**, Старий Самбір; **Мартин Гавронік**, Яворів; **Федір Крет**, Яворів; **Іван Работицький**, Стрий; **Михайло Яцків**, Стрий; **Николай Саварин**, Старий Самбір, Посада долїшна; **Лев Цар**, Старий Самбір; **Іван Вовчик** (син Івана), Старий Самбір; **Ілько Кархут**, Старий Самбір; **Герш Фремд**, Ст. Самбір; **Францїшок Борч**, Яворів.

Адреса: **Марко Кінчик, Губернія Тула, Уѣздный городъ Крапивна, Россія.**

Сподїваємо ся, що свояки, знакомі і краяни тих, котрі під просьбою підписані, вишлють їм якусь поміч, бо в Сибіри біда, а в зимі страшне зимно; нещасливі мусять убрати ся. Коли хто не хоче посилати для одного з підписаних, нехай вишле жертву до товариства „Просьвіта" в Ню Йорку, а товариство відішле збірку на руки Кінчика, котрий порозділює запомоги другим.

Жертви просить ся слати на адресу: „Prosvita" Ukrainian Knowledge Society, 46 East 7th St., New York City.

СЬМІШНІ ВИНАХОДИ.

—o—

Воєнна технїка се дуже важне знанє. Її значінє зросло в такій самій степени, в якій новочасна війна розросла ся до катастрофи. Однак побіч поважних винаходів на війнї є також місце і для сьмішних. В лондонськім інститутї наук дав професор Джан Томас перегляд найновійших винаходів. Зпоміж шіснайцятьсот винаходів два були дуже сьмішні.

Один худощавий фантаст винайшов новий баґнет. Незвичайний се баґнет, бо людяний. Природно, що баґнет, яким вбиваєть ся людий, не може бути людяний. І тому сей новий баґнет є сьмішний. Є се сталевий прут, без острого кінця, подібний до баґнета. Скоро баґнет вцїлить жовнїра в груди, дїлить ся він наслїдком тисненя сталевої пружини на дві части і обіймає ворога неначе клїщами. Тому сей баґнет нездалий до війни, хиба до забави.

Другий винахід є практичний в зимі. Жовнїри на поли бою дуже мерзнуть. Тому один анґлїйський електротехнїк віддав до ужитку міністерства війни модель електрично огріваних штанів для жовнїрів. Вовняні штани є ткані на дуже делїкатних дротах, які лучать ся в електричній батерії. Батерію носить ся на рамени, як „патронташу", і її можна після потреби привязувати або відвязувати. Одна є невигода, що не можна після вподоби реґулювати тепла. Иноді може бути температура в штанах зависока.

АНСОНІЯ, КОНН.

Отсим подаємо до загальної відомости Українцям з Ансонії і околиці, що

в недїлю, дня 25. червня 1916 р.

о годинї 7.30 вечером відбуде ся

НАРОДНЕ ВІЧЕ

в Джерман Гол при Мейпл стр.

На сім вічу буде реферувати п. М. СІЧИНСЬКИЙ і инші. 76

О численну участь просить — КОМІТЕТ.

ДЖАНСТАВН, ПА.

В пятницю, дня 30-го червня 1916 р.

— відбуде ся —

ДРУГЕ ВЕЛИКЕ ВІЧЕ

на Макеонї, в нїмецькій гали, при Брідж улици.

На сім вічу будуть реферувати: п. М. СІЧИНСЬКИЙ і п. М. ЦЕГЛИНСЬКИЙ. — Початок о годинї 7-ій вечером. — НА ВІЧУ БУДЕ ПРИНИМАТИ СЯ ЧЛЕНІВ ДО ФЕДЕРАЦІЇ. — Просимо всїх щирих Українців і Українок до взяти як найчисленнїйшої участи в сім вічу. — За вічевий комітет: М. Чемерис. 76

ВІЛМЕРДІНҐ, ПА.

В суботу, дня 1. липня 1916 р.

— відбуде ся —

ВСЕНАРОДНЕ ВІЧЕ

в литовській гали під ч. 110 Стейт стр., Вілмердінґ, Па.

ПОЧАТОК О ГОДИНІ 5. ПОПОЛУДНИ.

Реферувати будуть: п. М. СІЧИНСЬКИЙ і п. В. БИЧИНСЬКИЙ. — Всїх місцевих і доокличних Українців запрошує — КОМІТЕТ. 76

ЩО ЛИШИЛО СЯ З СЕРБСЬКОЇ АРМІЇ?

Силу сербської армії оцїнюють найвисше на 50.000.

Один з визначних голяндських журналістів, який в останних часах відбув подорож по всїх балканських державах, оголосив цїлий ряд артикулів про теперішний стан балканських держав, між иншими також Сербії і Чорногори.

Найбільші страти потерпіла Сербія і Чорногора перед їх занятєм австрійськими і болгарськими війсками. Пошести, як тиф і холєра, зробили серед населеня страшне знищенє. Цїлі села й місточка зістали позбавлені людий. Лучало ся часто таке, що не ставало людий до похороненя померших. Голод був невідступним товаришем пошестий. Про лїкарську опіку не було й бесїди. Сербія мала своїх власних лїкарів дуже мало, так, що навіть для сербської армії мусїли доставити лїкарів Франція й Анґлія. Цивільне населенє було зовсїм позбавлене лїкарської опіки. Ратункова акція при помочи заграничних добродійних товариств не дописала задля браку відповідної комунїкації. Засобів живности, які доставлено кораблями на побереже Чорногори, не було спромоги перевести в глиб краю.

Сила цїлої сербсько-чорногорської армії числила на початку війни около 400.000 людий. В першім роцї війни стратила вона поверх 100.000 людий, між тими богато з причини пошести. Коли Австрійцї й Болгари в осени минувшого року розпочали загальний наступ на Балканї, сербсько-чорногорська армія числила около 300.000 людий. В кровавій тримісячній боротьбі стратила вона знова найменьше 200.000 людий. Останки сербсько-чорногорських війск були приневолені уступити зі своєї держави і шукати спасеня на чужій території. Меньша часть сербської армії перейшла грецьку границю в напрямі Солуня, де получила ся з армією французько-анґлїйською. Більша часть сербської армії і чорногорські війска утїкли до Альбанії, відки перевезено їх італїйськими кораблями на остров Корфу. Загалом спасло ся не більше як 100.000 Сербів і Чорногорців.

На острові Корфу вибухли серед війска знова холєра і тиф. В сїчни і лютім умирали денно цїлими сотками. Знеможені і схоровані з причини голоду, перебутих трудів і безнастанної боротьби, улягли легко недугам. Їх орґанїзм був заслабий, аби видержати так страшну пошесть як тиф. Майже половина з них спочила тут в сирій земли, не діждавшись оглядати своєї рідної землї, яку нещасна доля казала їм полишити.

Ходять вісти, що Серби зорґанїзували і поставили нову 100.000 армію. Се є річ неможлива, а в кождім случаю сильно переборщена. Сила сербсько-чорногорської армії після зізнань самих сербських офіцирів доходить ледви до 50.000 людий.

УКРАЇНЦЇ! ВАШИМ ОБОВЯЗКОМ Є ПЕРЕДПЛАЧУВАТИ І ПОШИРЯТИ МІЖ ЗНАКОМИМИ СВОЮ РІДНУ ГАЗЕТУ НА ЧУЖИНІ — „СВОБОДУ".

АМЕРИКАНСЬКІ ВІСТІ.

Бруклинські і нюйорські Українці, позір!

Пригадуть ся, що нюйореські Українці з Росії дають в суботу, 24. червня, в Сесілія Гол (101 Гренд Ст.) в Бруклині о годині 7.30 вечером представленє „Борці за мрії". Дохід призначений на заложенє часописи для Українців з Росії. Галя повинна бути переповнена! Покажіть, дїлом, що Ви патріоти!

Вибух при будові підземної зелїзниці.

Нью Йорк, 21. червня, — Нині о годині 9.35 рано наступив сильний вибух при будові нової підземної зелїзниці в Нью Йорку при 34 улиці на Бродвею. Під землею працювало 250 робітників, але на щасте не було ніяких жертв в житю. Наслїдком вибуху застановлено на кілька годин цїлий уличний рух, а в сусїдних домах повстала паніка. Вибух повстав наслїдком пукнення газової рури.

Підвисшили цїну їзди стрітками.

Пітсбург, 22. червня. — Їзда нічними стрітками буде коштувати 10 центів, після оголошення пітсбурської зелїзничної компанії. Нічний час зачинаєть ся о північи. Підвисшенє цїни їзди наступило наслїдком страйку трамваєвої служби, що недавно покінчив ся. Міська рада противить ся заведеню нової тарифи.

Прокуратор обидив послів.

Вашінґтон, 20. червня. — Окружного прокуратора, Г. Сновдена Маршала з Нью Йорку, узнала нині палата послів винним обиди тої палати. Коли в палаті послів утворено підкомітет для розслїдженя рїжних закидів, піднесених проти Маршала, він виписав отвертий лист, в якім остро і злїдливо скритикував послів, що належали до підкомітету. Ся справа опинила ся перед повною палатою, а референт підкомітету назвав Маршала самолюбом, хвальком і арогантом, котрий не має ніякого поважаня для репрезентації народа. На підставі осудженя сеї справи повною палатою послів Маршаль буде усунений зі становища окружного прокуратора.

Учать ся по еспанськи.

Еспанська мова стає щораз більше предметом науки в Америці. Від часу, коли почала організувати ся „Унія латинських республік", університети в Злучених Державах почали викладати еспанську мову. На науку зголошуєть ся богато студентів, але — як звичайно в Америці — дасть ся відчувати брак учителїв еспанської мови.

Утїк з вязниці і прийшов голий назад.

Осінінґ, Н. Й., 22. червня. — Орест Шіллінґ, засуджений на кару смерти за убийство свого товариша і двох полїсменів в Нью Йорку, в маю 1913 року, і приміщений у вязниці Сінґ-Сінґ, рівнів смертельно ранивши двох вязничих сторожів, видер від одного ключ, отворив двері, скочив на подвірє, опісля перелїз ся через паркан, переплив рїку Гудсон, яка перелинає попід вязницю, і скрив ся на якийсь час у лїсах. Шіллінґ задержав ся дуже коротко на волї, бо вже в ночи прийшов цїлком голий назад до тюремного шпиталю, перестрашив дївчину при телїфонї своєю появою і віддав ся назад в руки властий. З се перший випадок від 1893 року, що вязень міг втечи зі Сінґ-Сінґ. Після рельяції вязничого лїкаря д-ра Сквайра, Шіллінґ терпить на умову недугу, яка вже була раз проявила ся у нього і він успокоїв був його лїкарством. Полїстрілені сторожі борють ся зі смертию.

Дївчина в розпуці за милим, покликаним до військової служби.

Нью Йорк, 21. червня. — Олена Вайт відпровадила свого судженого на „Нью Йорк Сентрал Стейшен", коли він виїздив разом з иншими членами мілїції на поле вправ. Вертаючи до дому, пішла на прохід попад Норт Ривер коло 96 улиці і хотїла скочити у воду. Її перешкодив зелїзничий детектив Петро Гоґан і завів на полїцію. Дївчина розповіла з плачем, що розпука за милим закрутила їй голову і вона сама не знала, що робить. Полїція накартала дївчину і випустила її свобідно.

Не знати, хто стріляв.

Вчера мала люйорська полїція розслїдити такий випадок:

Попередної півночи добував ся до мешканя полїційного поручника В. Гаєса якийсь незнаний чоловік. Поручник вийшов перед дверї і серед шамотаня стрілив до напасника. Показало ся, що напасником був якийсь Джеймс Сулївен, котрий, мабуть у пянім стані, прийшов до дому Гаєса, щоби розмовляти з його дочкою. Він с легко ранений, але не знати ким, бо до вини признаєть ся ще й сусїд Гаєса, Бай, котрий каже, що він ночував несподіваний на дворі, а коли вийшов перед дверї і побачив, як Сулївен напав на Гаєса, стрілив до него. Отже стрілило властиво двох і оба признають ся до вини, а виновник нападу лише легко ранений.

Що можна зловити на вуду.

На фортї „Вашінґтон Поінт" ловив П. Дітмер вудкою рибу. Коли гачок зачепив ся сильно, Дітмер спустив ся у воду, щоби його відчепити і при сій нагоді витягнув тїло женщини. Прикликана полїція завезла тїло до трупарні, де в утощенній розпізнали самобийницю Варнер.

Любов не знає стриму.

Полїційний суд в Нью Йорку розбирав передвчера справу двайцятьлїтнього Румуна Казиміра Турмавкієрґеса за намірений ним напад з другого поверха, де було його помешкане, на перший поверх, де мешкала дочка погребника, 16-лїтна Маргарета Куль. Свідки зізнали, що бідний Румун встав о годині 2-гій в ночи, привязав до ліжка свою простирало і через вікно спустив ся до мешканя красавиці. Дївчина зірвала ся перестрашена зі сну і наробила крику, побачивши в своїй кімнаті людську тінь. А бідний Румун, покалічений нибою, коли влазив через вікно, перестрашив ся ще більше ніж дївчина, тимбільше, що з встидом покрило ся його лице, бо зобачив ся домівщини і віддали його полїції. Румун толкував ся тим, що він вилаз через вікно, але полїція не повірила йому і хоче з тим зробити порядок. Тимчасом випустила його за порукою $2.500.

Базар союзинів закінчений.

Нью Йорк, 22. червня. — Вчера в ночи закінчив ся базар союзників, устроєний в Гренд Пелес. Базар тривав 19 днїв, а дохід з нього призначений на жертви війни в Англії і її союзників. При замкненю базару відбула ся патріотична манїфестація, а гостий було більше ніж звичайно. Протягом 19 днїв відвідало базар 750.000 осіб, а добровільних жертв і доходу з утворованих на базари предметів було півтора мілїона долярів. С се найбільший дохід, який принесли того рода манїфестації в Америцї.

Сумлївний чоловік.

Юлько Ковач з Бріджпорт, Конн., колиб не був сумлївним чоловіком, не був би нині в клопоті...

Перед кількома роками в часї свого побуту в Нью Йорку Юлько завинив в одним склепі за рїжні кавалячики пару десяток. Видко, сумлїне не давало йому спокою, бо одної ночи пробудив ся і постановив скоро сьвіт завести гроші до Нью Йорку, бо ночтожу думав небезпечно посилати, та і жаль платити около 2 доляри в обі сторони. Юлько не в дурного зимував, тож сїв на ровер і гайда до Нью Йорку з довгом. Се був понеділок, а як то старі й мудрі люди повідають, нещасливий день, але наш герой не дбав. Приїхав, звернув дорг і гайда назад до дому! Вертав він домів з такою утїхою і задоволенєм, що віхав під стрїткару, та на щасте вийшов лише з потовченою рукою. Не віхав кілька бльоків, коли знова повнав просто під автомобіль, та на щасте тільки капелюх відїс таке ушкоджене, щоб не було що щіносити. З неприкритою головою, вже в страху, пустив ся мов експрес до Бріджпорту. Коли ось на Бродвею, близко 108 улиці, віхав на якусь женщину, та так нещасливо, що перевернув її разом з дитиною і збанком молока, а сам по кількох хвилях ледви встав, та опинив ся в руках полїсмена, котрий, списуючи протокол, знайшов між паперами Юлька лайсенс на ношенє револьвера.

— Що тобі з лайсенсу, коли не маєш револьвера — занимітив полїсмен.

— Я маю лайсенс і револьвер — відповів Ковач, витягаючи з кишені старосьвітський, револьвер, що важив до 10 фунтів.

Тут зайнято маленьке непорозуміне: лайсенс, виданий в Бріджпорті, не є добрий в Нью Йорку, бо се не тільки иншій повіт але й иншій стейт. Полїсмен забрав ровер, лайсенс з револьвером і Юлька Ковача до магістрату, а судія затримав Ковача в арешті на справу перед суд під заруков $1.000.

Ось і доробив ся сумлївний чоловік.

— („Нове Житє").

25 УКРАЇНСЬКИХ ПІСЕНЬ З НОТАМИ.

Накладом Г. Е. Смоленського в Нью Йорку вийшов другий альбом українських пісень (з нотами) на хори чужеські, мішані і сольо-співи. Зміст: Молитва. Туман долиною. Зійду на гору. Засвистали козаченьки. Повій вітре. Зібрали ся всї бурлаки. Ой у лузї. Скажи мені правду. Ой ішов я улицею. Геве та стогне. Ой і не гаразд. Сх, та не люби двох. Тихо Дунай воду несе. Гей дівчина. Ой у полю тай зеленьки. Раз на добрі я стояв. Зеленая рута. Ой не горе вечірная. Ой ихав чумак. Ой закувала сива зозуленька. Прощайте тесові пороги. Дівчино моя. Ой, Боже-ж мій, Боже. Ой дихо мені тяжке. Ой ходив чумак сім літ по Дону. Альбом усїх тих пісень коштує 75 центів.

НОВИНКИ.

ДЕСЯТЬЛїТНИЙ ЮВИЛЕЙ РОСІЙСЬКОЇ ДУМИ.

В Катеринській салї Таврійської палати в Петрограді відбуло ся 29. мая торжественне богослуженє з приводу десятьлїтного ювилею російської державної думи. На богослуженє прибув председатель ради міністрів Штірмер, міністер рільництва Наумов, міністер просьвіти Ігнатєв, міністер фінансів Барк, обер-прокуратор синода Волжін, помічник міністра війни ген. Фролов, заступники міністра внутрішних справ гр. Вобрінський і кн. Волконський, заст. мін. рільництва Ритіх і богато иншых представників властий. В богослуженю взяли участь присутні в Петрограді посли з председателем Родзянком на чолї, і думські урядники. По Службі Божій відспівано панахиду за померших членів думи. З послів, що засїдають в думі від самого початку, був лише один Д. Протопопов.

ПОЛОНЕНІ В РОСІЇ ПРАЦЮЮТЬ НА ПОЛИ.

Харбін, 22. червня. — Що найменше 250.000 полонених австрійських і німецьких жовнірів і утїкачів, котрі перебували цїлу зиму на Сибірі, виїхало до европейської Росії, щоби працювати в поли. Наслїдком сього справа із заосмотренем полонених стала лекшою, а чужинецькі товариства Червоного Хреста мають меньше праці. Ще около 750.000 полонених і утїкачів перебуває на Сибірі. Богато з них вислано на поселенє далеко від транссибірської зелїзниці.

АГРОНОМІЧНИЙ ПОТЯД.

Кавказькі газети замічають, що селяни дуже радо приняли новий „виїзд" російських зелїзниць. Именно з Владикавказу пущено зелїзничий поїзд з рільничими продуктами. По дорозї продавали селянам в поїзді господарські насїня, ярині висадки, а навіть пасїчничі прилади. Селяни найрадше купували синий камінь, якого потрібно при засївах збіжа. Декуди відбували вони довшу подорож по 100 до 150 миль, аби дістати ся до поїзду. Не лише поодинокі селяни користали з сеї розпорядкі, але господарські спілки і товариства закупювали в поїзді все, що їм був потрібне. В поїзді було насїня і господарських знарядів у вартости 30.000 рублїв.

ПІДВОДНА ЛОДКА ПЕРЕВОЗИТЬ ПІСЛАНЦІВ.

Мадрид, 22. червня. — Німецька підводна лодка U-35 прибула нині до еспанського міста Картаґена. Офіцири вийшли на сушу і поїхали до Мадриду з довірочним письмом німецького цїсаря до еспанського короля Альфонса. Лодка зашустила якор побіч еспанського кружалика „Каталонія". Секретар німецької амбасади в Мадриді вихав до Картаґени, щоби забрати власноручний лист цїсаря до короля. Сподіють ся, що в листї є подика за те, що Еспанїя дала охорону Німцям інтернованим в Камеруні. Лодка приїхала з австрійської пристани Поля.

НІМЕЦЬКИЙ КАНЦЛЕР ПРОТИВНИЙ АНЕКСІЇ.

Берлін, 21. червня. — Соціялістичний посол Филип Шайдеман виголосив на зборах в Бреслав промову, в котрій виказав, що німецький канцлер Бетман Гольвег не є за прилученєм Бельгії до Німеччини. Полємізуючи з виводами бельгійського міністра внутрішних справ, Еміля Вандервельде, сказав Шайдеман: „Хто приписує канцлерови заборчі наміри, сей неслушно кривдить його. Коли перед роком шість иєнїмецьких товаристь предложило канцлерови звісний план прилученя занятих земель, я і кількох моїх товаришів зверунули ся до канцлера з відповідним представленєм і протестом, згідно з нашою заявою з дня 4. серпня 1915 року. Ми чули тоді з власних уст канцлера, що він нїчого не має спільного з таким пляном. Він рішучо відкинув сей план і негодував на нього, як і на инші подібні пляни".

НІМЕЧЧИНА ВПРОВАДЖУЄ КУХНІ ДЛЯ ХОРИХ.

Берлін, 21. червня. — На зборах лїкарського товариства, на котрих були представники міських властий, рішено завести ще одно улекшенє при виживленю населеня, а то заложити окремі кухні для хорих. Над кухнями будуть мати надзір призначені до сього лїкарі. З тих кухонь будуть достарчати поживу для хорих, що лежать у приватних мешканях. Берлїнський магістрат видав оповістку, що полїція не буде звертати харчункових карт на випадок, коли хто їх згубить. Такі картки треба переховувати в касї подібно, як паперові гроші. — З Відня доносять, що там впроваджено картки на каву і що сей новий розпорядок виказав дуже добрі наслїдки.

ЦІНИ ГАЗЕТ ІДУТЬ В ГОРУ.

Амстердам, 22. червня. — З огляду на підвисшену цїну друкарських матеріялів цїна газет в Голяндії підвисшала ся о 10 процент, а цїна газетних оголошень о 20 процент. Папїр коштує тепер два і пів разу стїлькн, що у звичайнім часї. В Берлїні (Німеччина) підвисшили також деякі газети цїну з огляду на недостачу паперу, а деякі змінили свій обєм та виходять по давній цїні.

Жінка все має богато до говореня про свої права, але не має анї слова пожалуваня для бідного чоловіка.

ПЕРЕПИСКА РЕДАКЦІЇ.

І. М. в Ст. Луіс, Мо. Вашої дописи ми не можемо помістити, бо нею наші читачі згіршили би ся так, як згіршили ся Ваші парохіяни. Зашліть відповідне письмо (підписане кількома свідками і потверджене публичним нотарем) до духовної власти, якою є тепер адміністратор гр.-кат. дієцезії в Америці, а вона сю справу безсторонно розслідить і усуне те лихо, яке терпить Ваша громада.

Осип Юрій Федькович.

ПОБРАТИМ.

Я був оден у свого батька, а батько богатир був! бувало і по пісїм наймитів тримають, бо було до чого. А мині і сокири не дадуть в руки, взяти, не то що. „Що тобі, кажуть, роботов клопотатись, коли є кому і без тебе?—"

„Якже мині без роботи жити", кажу я, „коли мині нудно!"

„Чому би не нудно!", стануть нещечка, бувало, гнівались, „ану тільки кріс да в пїс! то-ж би то в зайчика печеного поіґзїа!!..." А вони умисне отсе кажуть, щоб мене від роботи відсунити. Нїщо тогди вже й робити: беру кріс та йду.

А в неділю, чи там у празник, то сестри мене, бувало, аж проклинають, бо ненька від самого досьвіта нїчо ни їдять, лиш їм доріжають. „А сорочка Іванова яка? — а ширинька (хустина) яка? — а він про вас і чорний холєт і незнитий, а він сяк, а він так, хоть вас три в хаті!" Таке сердешним сестрам бувало пїсть ся через мене. Да коби хоть було за що; а то на мині і сорочка як папїр, і шириньки ни мак, і голова вимита та вичесана, що вже лїпше хиба в якого принца, а денькі ще й недогода. Отак то я дома проживав. А батечко, аби лиш неділя: „ану, сину, ану на базар, ану нагулятись, доки молодий!" тай мені карбованця зо два в через! Отак то я пробував у свого батечка. Та не довго набув ся, прийшла вербиця, а гусарський майор тільки цьмокнув, як мене побачив.—Кучерики мої золоті та кохані, пїшли ви по лїс ноги!...

У нашому селї не було красного парубка, як той Сїдор Побанюкин; бувало аж сїяв, де стане, а що вже за стрільчика здав ся, то і не сказати. Бувало, не менше-таке лїто, щоб-нїи-тих два або і три медведі не вбив, за иншу-нич і не згодувати. А уганяв-то за ними, як за звіряками, то-ж-то-видко, як лиш ті роги одневі та збрюю стрілецькну, по росїйських навішаю. Буває там і такі роги, що в 24 росїх, коли не більше. А що вже-збрюї! а що коник на стайні, сидїй як голуб! а що вже сїдельце турецьке да поводи шовкові сріблом цвітковані!...

Зо Сїдором жили ми собі лїпше, як два рідні брати, да як нам і не жити було, коли оба жваві, оба хороші, богацькі сини, сказано единчуки, а що до того оба стрільці! — Ні пообідаємо оден без одного, ні повечеряємо. Ни він, бувало, до мене прибіжить, чи я до него: говоримо, сміємось, радимось, полюємо, або посідаємо собі коники та гайда в заліжку! — А як і то ні, а ми полягаємо собі в чердаці позакурюємо люльки, та станемо собі наші стрілецькі, придибашки уповідати, або так що...

„А ти чув", кажу, що Савюкову Катерину завязли?"

Він зареготавсь, аж му люлька з зубів випала. „Ге", каже, „ні перша, ні послідня!"

„Хто, чи лиш не твоя причина?" —

Він регочеть ся.

„Не гоже так, братіку", став я йому доріжать. „Чиму не женили ся?"

„Що", каже, по против себе не лишукав".

„Абож Савюкова Катерина не против тебе?"

„Видиш, що-ні!"

„А чиж, братуню?"

„Бо тому, що ні!"

„Хіба принцівни ждеш?"

„Я принцівни не жду, а такої жду, щоб ся не дала парубкови на пімову. — Тепер знеш, який?"

„І не знайшов?" кажу.

„Видиш, що ні!" гримнув, тай став ся ще гірше сміяти, а далї: „Да ти пусту отце бесіду звів, Іване: говоріи ще гарнїшого. Уйомім ти, як я вчора з медведем боров ся".

„Що ти кажеш!..."

Отак ми, бувало, з Сїдором.

Нас відобрано одної днини двадцять, де-кого до Єгрів, де-кого до Парми, а мене до гусарів. А скоро нам присягу прочитали, звелів нас оден офіцир під арешт дати. „А знайте", каже, „щоб вам на завтра страву попринесли, бо рушите кождий до свого полку". Я вже так прошу ся: „пане офіцир", кажу, „синий мій, пустіть мене домів хоть попрощатись. Я завтра на коли скажете, на тогди ставлю ся! Пустіть, пане, пустіть! — —"

Офіцир засміяв ся. „Вйте", каже до мого батька, (а вони були тогди вйтом) „що-ж то за парубок? можна го до завтра пустити?"

„Се мій син", кажуть батько, а сльози їм лин кіть-кіть по білі бороді, —„коли ласка, пане, то можете го пустити, я ручу за него. —"

От і пустили.

Дома сум. Ні нещечка лежать на постели півмертві, сестра одна і друга стоять по кутах та плачуть собі тихесенько, а старша сестра голосить, у кожорі да загодить мині шматя на завтра. Я сїв в кінци стола, та плачу і сміюсь. — Чи побачу я вже гори свої красні, чи почую я ще мойого батечка ласкавого голосу, мою нещечку, сестрички, дружечки?...

Отгак я дуйаю да плачу-плачу, аж Сїдор, побратим мій дорогий, на двері. Як прийшов а поклонив ся хрест да з порошницями, так і прилетів до мене, синий мій. —

„А що, брате Іване, злагодили тебе?" — спитав, а сам палахнув, вече та поломінь, — „злагодили тебе?"

„Злагодили", кажу.

Він сїв коло мене тай заплакав, страшне заплакав. Да не довго плакав: пів мінуточки, або й тільки ні; повтерав ся тай ухопив за шию:

„Братіку", каже, „нічо ни мене не здвим? — мене забувати?"

„Братіку", кажу, „побратиме: батечко мій старий, — бідненькі моїх буде хто небудь збиткувати?..."

„Богдай я такого слова від тебе був не почув!" сказав він гірко.

„Не гнівай ся, братчику: я знаю, що ти мої вже не лишиш в поругу. — А моєго вороного возьми, братчику, таки до себе. Ніхто го так не пожалує, як мій рідний товарищ".

„Твому вороному не буде в мене кривди", каже Сїдор.

„Ще та прошу, братчику: доглядь мої зброї! Батько слабі, а наймити — звичайно".

„Лиш ти тим не журя ся, брате! На що мині те я казати, коли я сам знаю".

Другої днини попрощав ся, пішов.

Служу в вйску рік, служу другий, добре мині. Нарешті зробили й капралем, а я й одно Бога прошу, коби то лиш домів! Аж тут приходить мині лист з дому: „Приходи, сину, домів", пишуть батько, „як найборше, у нас велика тривога. — Ось тобі 200 левів на дорогу".

Я зараз побіг до нашого пана ріттмайстра. „Пане, кажу, татку, змилуйте ся!" тай показую йому лист. А він так:

„Не журіть ся", каже, капрал Дзвінка, „я зараз сам пійду до пана майора за вас просити".

Ще того самого вечера сїв на почту та й пошав!

До села прийшов я, яке вечеріло. Вхожу в хату — нема нікого, лиш хтось лише на печи. Приходжу ближе — се мій батечко старенький. — „Чи то ви так, дядечку? — здоров, дуже? — „О — спасибі ти, сину, що прийшов. — Сідай, душко!"

„А вени де?" питаю.

„Аби ти здоров, душко, а нещечка твоя вже — покойна — Засвіти, любчику; свічка отам десь за образом".

Засвітив — дивись — батечка мого вже й не пізнав, такі то вони стали.

„Чого ви самі в хаті, батечку? де сестри?" —

„Зараз поприходи, сину; Марія пішла в мини, а Аксеня коло худоби порасть ся —"

„А Мітрана? —"

Бадечко тільки заридали. — „Мітрани, сину, вже не має. — Подякуй своєму товаришеви... Гарного собі побратима вибрав, о гарного!..."

Й затетерів. „Що тут стало ся, кажіть, бійте ся Бога!! —"

„Сторія коротка, сину: Звів бідну дївчину, насьміявсь — пійшла до Черемошу глібокого, та вже не вернулась. — До тижня і стару похоавали. —"

Ще батейко і не розповістили-гараздь, а я вже був у Сїдора. Гострий ніж, пара пістолят за чересом. — Вбігаю, а він стоїть коло стола, та кріс набиває.

„Здоров, брате!!! — де моя сестра, де моя неня!! —"

Він став як укопаний, ні пари з уст.

„Борони ся, товаришу, бо-гинеш!!" кричу я тогди, а сам пістоль-та на него націлюю. Да він видївши був: імив мене обома руками за мою руку, що тільки сили-мав.

„Стій", каже, „побратиме, ще слово-два позволь мині сказати!"

„Говори", кажу, „да не бари ся, — я не маю коли!"

„Добре" каже, „я зараз готовий. — Ти жонаїр; — наробив голомшицю — марне загинули. а за кого? — за одного убийливого товарища. що я твої руки і кульки-тої не варта". —

„Ні, брате Іване: Я лиш раз тебе зрадив, а другий раз того не буде!" Що окок хлїпнути — вирвав мині пістоль з-за череса — кульки забрав собі — а він тільки повалив ся мині в ноги. —

Добрий стрілець був з нього, та сам серце трафив. Як він в вйску, то би капітан за такий цент і лева срібного не пожалував.

Руський-ся славо,

Яка-ж ти крівава!..

ЗА ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО МОЖНА СТАТИ ЧЛЕНОМ У. Н. СОЮЗА.

ДО ВІДОМА ВСІМ ЧЛЕНАМ І МІСЦЕВИМ УРЯДНИКАМ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА, А ТАКОЖ ВСІМ ТИМ, КОТРІ ДОТЕПЕР НЕ Є ЧЛЕНАМИ У. Н. СОЮЗА.

На підставі ухвали, яку принято на річнім засіданю головного уряду Українського Народного Союза в жовтни 1915 р., отсим подається ся до загального відома, що Українецький Народний Союз принимає нових членів в місяцях маю, червни і липни 1916 р., почавши від дня 1. мая с. р. до дня 31-го липня с. р., за ПОЛОВИНУ ВСТУПНОГО.

Звичайно нові ЧЛЕНИ Укр. Нар. Союза при вступі платять вступне в сумі $2.00. На підставі вище згаданої ухвали в протягу вище згаданого часу нові члени платять лише $1.00 вступного (за що отримають грамоту, відзнаку, книжочку і статут).

Кождо ТОВАРИСТВО ЧИ БРАТСТВО котре приступить до У. Н. Союза яко відділ в місяцях: маю, червни і липни 1916 р., буде приняте за половину вступного т. є. $5.00 (за $5.00 отримає таксамо як поране за $10.00: книги, чартер і печатну відділу). Ся опустка є лише для тих нових відділів, котрі приступлять до Укр. Нар. Союза в часі від 1-го мая 1916 р. до 31-го липня 1916 р.

Нові члени, що приступлять до Укр. Нар. Союза в сім часі з новим відділом, таксамо будуть приняті за половину вступного.

Кождий місцевий секретар-організатор, котрий є з титулу свого уряду сталим місцевим організатором Укр. Нар. Союза, буде управнений, як і попередно, до 50 цит. організаторської нагороди за кождого новозорганізованого члена.

Крім звичайної нагороди кождий місцевий ОРГАНІЗАТОР, ЧИ ТО УРЯДНИК ЧИ ЧЛЕН, отримає надзвичайну нагороду, коли від 1. мая с. р. до 31. липня с. р. зорганізує більше число членів до Укр. Нар. Союза. І так:

За 5 нових членів отримає гарну шпильбу до краватки.

За 10 нових членів отримає гарну організаторську відзнаку.

За 15 нових членів отримає гарну шпильбу до краватки і організатор. відзнаку.

За 20 нових членів отримає гарну срібну організаторську відзнаку.

За 25 нових членів отримає гарну срібну організаторську відзнаку і шпильбу до краватки.

За 50 нових членів отримає гарну золоту організаторську відзнаку.

За 100 нових членів отрим-є гарну золоту відзнаку і $25.00 в готівці.

КОЖДИЙ, ХТО ЗОРГАНІЗУЄ НОВИЙ ВІДДІЛ ДО У. Н. СОЮЗА В МІСЦЕВОСТИ, ДЕ ЩЕ НЕМА ВІДДІЛУ У. Н. СОЮЗА, ОТРИМАЄ ГАРНУ ВІДЗНАКУ З ПОВНИМ ЙОГО ІМЕНЕМ.

Імена тих місцевих організаторів, котрі придбають меньше число нових членів як висше подано і не зможуть отримати висше вимінених нагород, их імена будуть вписані в „Золоти Книзі" яко щирих робітників і організаторів Укр. Нар. Союза.

Тож, Панове місцеві урядники і члени та прихильники У. Н. Союза, беріть ся до праці і старайте ся приєднувати як найбільше число нових членів до У. Н. Союза, а також заслужити собі на добре ім'я в історії нашої організації.

До висше згаданих нагород КОЖДИЙ ЧЛЕН І МІСЦЕВИЙ ОРЗАНІЗАТОР У. Н. СОЮЗА має повне право, коли на них заслужить.

Коли би хто потребував якихнебудь інформацій, нехай відносить ся по них на адресу:

UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION,
P. O. Box 76, Jersey City, N. J.

ЗА ГОЛОВНИЙ УРЯД УКР. НАР. СОЮЗА:

Д. Капітула, гол. предс.
М. Угорчак, гол. рек. секр.
С. Ядловський, гол. фін. секр.
А. Шаршонь, гол. касір.

ПОЗІР! УКРАЇНЦІ З БРУКЛИНА І ОКОЛИЦІ! ПОЗІР!

ВЕЛИКЕ ДРАМАТИЧНЕ ПРЕДСТАВЛЕНЄ РОСІЙСЬКИХ УКРАЇНЦІВ В БРУКЛИНІ.

„Борці за мрії"

Драма в 4-ох діях І. Тогобочного
відограє товариство „НОВА УКРАЇНА"
В СУБОТУ, ДНЯ 24 ЧЕРВНЯ С. Р.

В CAECILIA HALL, 101-103 Grand St., Brooklyn, N. Y.
ПО ПРЕДСТАВЛЕНЮ ВЕЛИКИЙ БАЛЬ ДО РАНА.
Музика п. Сербинського.
ПОЧАТОК О ГОДИНІ 7.30 ВЕЧЕРОМ.
ЦІНА ТИКЕТІВ: 75, 50, 35 і 25 центів. Гетчек вільний.
Чистий дохід призначений на фонд часописи Українців з Росії.
КОМІТЕТ.
75-76

ДЛЯ ТИХ, ЩО ЧИТАЮТЬ ОГОЛОШЕННЯ.

—o—

За всі оголошення (одвертайменти), поміщені в „Свободі", редакція не відповідає. Хто замовляє щонебудь з поміщуваних оголошень, нехай звертають ся просто на адресу тої фірми, яка оголошує ся: в „Свободі" належить замовляти лише те, що „Свобода" оголошує від себе. На се треба добре уважати.

Звертаєть увагу Бо. читаючих нашої часописи, що коли вони висилають замовлене до фірм оголошуючих ся в нашій часописи, робить се на власне ризико і редакція за се відвічати не може.

ДРІБНІ ОГОЛОШЕННЯ.

(За оголошення поміщені в сій рубриці платить ся по 1½ цента за кожде слово за одноразове поміщене, а за декілька поміщень по 1 цит. за слово за кождочасне поміщене. — Оголошень менших не приймаємо.)

НА ПРОДАЖ ФОНОГРАФ в богато гарними рекордами в дуже добрім стані. Коштував $45.00 а властителька продає його за $15.00. Голоситись до: Mrs. Petrak, Room, 1, 98 E. 7th Str., New York, N. Y. 67-79

Пошукую **ЮЛІЯНА ВИСОЧАНСЬКОГО.** Походить з Висоцка Вижного пов. Турка, Гал. Перебував в Філядельфії. Хто би о нім знав або він сам, прошу зголоситись до: Bazyl Bilicki, Whitehaven, Pa. 76

Пошукую мого діда **ОНУФРЯ ТЕРЛЕЦЬКОГО.** Походить з села Мшанець, пов. Отварй Самбір, Гал. Перебував в Юнгстаун, Огайо. Хто би о нім знав, або він сам прошу зголоситись на адресу: Lesio Sysyn, 79 Amherst Street, Manchester, N. H. 76-78

Пошукую своїх крайнів **ГЕОРГІЯ ВОРОНКУ, СПИРИДІОНА ВИРИСТЮКА І МИКОЛУ ЮЗУБЮКА.** Роїйшлись в місті Монтреал, Канада. Походять з Люди Горячі, пов. Чернівці, Буковина. Хто би о них знав або вони самі, зволять зголоситись до: Dmytro Humajlo, 2915 Highland Ave., Niagara Falls, N. Y. 76

Парохія св. Константина в Міннеаполіс, Мінн. пошукує **ДЯКУЧИТЕЛЯ,** котрий знав би провадити хор, представлення і школу літочу. Платня місячна $45.00 і доходи; з часом підвищка. Голоситись на адресу: Jake Grybryn, 339 Harrison St., N. E., Minneapolis, Minn. 76

Телефони: 2274 Orchard, 2052

КОЛИ ПОСИЛАЄТЕ ГРОШІ СВОЇМ РОДИНАМ ДО РІДНОГО КРАЮ, ТО ПОСИЛАЙТЕ ІХ ЛИШЕ

через

„Американсько-Українське Бюро"

ЗАІНКОРПОРОВАНЕ ПІСЛЯ ПРАЦІ СТЕЙТУ НЬЮ ЙОРК.

З ПРИЧИНИ ВЕЛИКОЇ І ЧАСТОЇ ЗМІНИ ЦІНИ ГРОШИЙ, ПОСИЛАЙТЕ ГРОШІ В ОКРУГЛИХ СУМАХ В ДОЛЯРАХ, А БЮРО ВИШЛЕ ІХ ЧИСЛЯЧИ ПО НАЙНИЗШІМ КУРСІ.

ГРОШІ ПОСИЛАЙТЕ МОНИ-ОРДЕРАМИ АБО В РЕДЖІСТРОВНИХ ЛИСТАХ НА АДРЕСУ:

AMERICAN UKRAINIAN EXCHANGE, Inc.,
520 E. 6th St., New York, N. Y.

Пошукую краяна **ВАСИЛЯ ГІРЕГУ** з Ротіяни, пов. Самбір, який має перебувати в Ню Йорку. Голоситись на адресу: Peter Yaremia, 2438 De Kalb St., St. Louis, Mo. 76

Пошукую своєї сестри **АННИ ПАНКЕВИЧ,** замуж. Романовська, з Ясленич, пов. Перемишль. Голоситись за адресу: Maria Pankewicz, Box 251, East Youngstown, O. 76-78

Пошукую свого товариша **ЯНКА ГОНТУ** і брата **МИКОЛУ РИГЛЯ** з Зарубин, пов. Збараж. Мали перебувати в Ню Йорку. Голоситись на адресу: Stephen Rygiel, 238 Amherst St., Buffalo, N. Y. 76-78

Семен Корнага пошукує свою жену **МАРІЮ КОРНАГА,** яка перед роком видалила ся з дому і нікої чутки про себе не дає. Моя адреса: Semen Kornaga, c/o American Ukrainian Exchange, 520 E. 6th St., New York, N. Y. 76-81

НА ПРОДАЖ

Крамниця разом з бучернею в добрім положенію в самім центрі Славян. Товари продаємо за готівку (кеш). Продаю з причини вищого бізнесу. Ціна уміркована. Також маю фарму на продаж в Сімор, Конн. 15 мін. ходу з міста. Фарма 15-акрова з будинками. По близші інформації прошу голоситись листовно або особисто на адресу: Gabriel Dziadik, 130 Main St., Derby, Conn. 74-76

ПОЗІР УКРАЇНЦІ! СВІЙ ДО СВОГО! Хто ще не отримав КАТАЛЬОГА № 2, то нехай нині шле за ним. У нім є найновійші книжки просьвітні, наукові, історичні, набожні, театральні і инші; грамофони, годинники, бритви, машинки до писання і богато инших цікавих річий. Залучіть кільки марок на пересилку великого катальога.
UKRAINSKA KNYHARNIA,
951 W. Erie St., Dept. B, Chicago, Ill. 46—

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ! Вишлемо Вам доволі новий підручник, богато ілюстрований. Залучіть лише 5 центів на пересилку на адресу: G. W. & D. H., 641 Milwaukee Ave., Chicago, Ill. 37-76

НОВИЙ! — КОЖДИЙ СВІДОМИЙ УКРАЇНЕЦЬ ПОВИНЕН — **НОВИЙ!**

мати в своїй хаті образ нашого генія ТАРАСА ШЕВЧЕНКА, який можна набути в дуже умірковані ціні. Мальований правдивою олійною фарбою на полотні, робота ручна, розмір 16х20 цалів, в гарних орізових рамах, під склом. Ціна $3.00. Хто вришле $1.00 задатку, дістане сейчас експресом сей портрет; решту заплатите по отзнаню портрета. Замовлення прошу надсилати на адресу: JOHN COLKA, 144 E. 7th St., New York, N. Y. 66вс—

Перед ужитем По ужитю

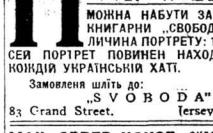

ВЕСНЯНКИ,

плями на лиці, прищі, лішаї, і всякі нечистість на тілі, зникнуть цілковито і під гарантією відколи не вернуть по кількаразовім ужитю східної краси кремУ „Амор". Ціна слоїка $2.00. The Amor Novelties Co., 642 E. 14th St., New York, N. Y. 75-77

ПОРТРЕТ Т. ШЕВЧЕНКА

МОЖНА НАБУТИ ЗА 20 ЦНТ. В КНИГАРНИ „СВОБОДИ". — ВЕЛИЧИНА ПОРТРЕТУ: 13х16 ЦАЛІВ. СЕЙ ПОРТРЕТ ПОВИНЕН НАХОДИТИ СЯ В КОЖДІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ХАТІ.

Замовлення шліть до:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

MAIL ORDER HOUSE СКЛАД ПИВА, ГОРІВКИ, ВИНА, ЛІКЕРІВ КРАСИВИХ І ІМПОРТОВАНИХ, НА ВЕСІЛЛЯ, БАЛІ, ЗАБАВИ, СПЕЦІЯЛЬНА ОФЕРТА. ВИСИЛКА ДО ВСІХ СТЕЙТІВ. ОБСЛУГА ТОЧНА. ПИШІТЬ ПО ЦІННИКИ. 47-
M. PETROWSKY, Family Liquor Store, 1500 S. 3rd St., St Louis, Mo.

ПРОЧ З БІДОЮ! Потребуємо сталих АГЕНТІВ до легкої праці. Початкуючим платимо від 20 до 35 долярів тижнево. Фахового знання не вимагаємо. Пишіть зараз до: Mr. Day, 309 Broadway, New York, N. Y. 73-85

ПРИГАДУЄМО ВАМ,

ЩО КАЛЕНДАР У. Н. СОЮЗА Є УЖЕ НА ВИЧЕРПАНЮ

І В КОРОТКІМ ЧАСІ НЕ СТАНЕ НІ ОДНОГО. ПРИМІРНИКА СЕГО ТАК ЦІКАВОГО КАЛЕНДАРЯ.

КОЛИ ВИ ЩЕ ЙОГО НЕ КУПИЛИ НА ПАМЯТКУ ДЛЯ СЕБЕ АБО ДЛЯ ПЕРЕСЛАНЯ ЙОГО ПО СВІНЧЕНЮ ВІЙНИ ВАШИМ СВОЯКАМ В КРАЮ, ТО ВИШЛІТЬ ЗАМОДЛЕНЄ СЕЙЧАС, ЗАЛУЧАЮЧИ 50 ЦНТ. А ВИДРОТНОЮ ПОЧТОЮ ДІСТАНЕТЕ СЕЙ КАЛЕНДАР.

У НІМ НАЙДЕТЕ ОКОЛО 100 ОБРАЗКІВ; МІЖ СИМИ БОГАТО З ПОЛЯ ВІЙНИ, З ОБШИРНИМИ ОПИСАМИ ПРО ВІЙНУ.

ПО СКІНЧЕНЮ ВІЙНИ — СЕЙ КАЛЕНДАР БУДЕ РІДКОЮ ПАМЯТКОЮ — АЛЕ ТОДІ ВЖЕ ЙОГО НІДЕ НЕ ДІСТАНЕТЕ.

Тож спішіть ся з замовленнем і висилайте на адресу:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДОРОГА ДО САМОСТІЙНОСТИ І БОГАТСТВА!

ФАРМА 43-АКРОВА, під управу ирини, в місточку на рівнині, обсіяна і обсаджена, будинки нові, дім з 5 румів, стайня, возівня, шпихлір, курник. 10 мінут до стації, склепів, почти, добрий маркет, грубий ліс, гарний сад. Ціна $2.400; готівки потрібно $800.

Господарка в центрум місточка з 23 акрами доброї земьі, на рівнині як стіл, обсіяна і обсаджена, будинки нові, дім з 6 румів, стайня-возівня, шпихлір, курник і кінь за 200 дол., 500 штук дробу, всіякої найновійшої знарядя потрібні на фармі і, вози; грубий ліс, гарний сад; 2 мінути до стації Пенсильванія, склепів, почти і фабрики. Ціна $2.600; готівки потрібно $1.500.

ФАРМА 12-АКРОВА в місточку, при стейтовій дорозі, на рівнині, будинки нові, дім з 5 румів, стайня, возівня, шпихлір, курник. 10 мінут до шторів, почти, стації і фабрики. Ціна $1.800; готівки потрібно $800.

ФАРМА до 160 АКРІВ, 60 акрів орної земьі, обсіяна, дім добрий з 6 румів, стайня, шопа, возівня, шпихлір, курник; близько великого міста, півтора мили до стрит-кари — дешево до спродажи з причини нещастя в родині в краю, котра вимагає ратунку від властителя фарми. Ціна $1.800; $1.400 готівки. 76

Вийміть се оголошенє і захороніте, бо воно лише раз оголошуєть. Голосіть ся або вишліть сейчас на адресу:
V. MAZURKIEWICZ,
308 E. 6th Street, New York, N. Y.

МОЖНА ЗАРОБИТИ $2.00 ДО $3.00,

ЗАЙМАЮЧИ СЯ ВЕЧЕРАМИ ПО РОБОТІ РОЗПРОДАЮЧИ КНИЖОК. ПО БЛИЗШІ ІНФОРМАЦІЇ ПИШІТЬ ДО:
„SVOBODA"
Dept. K,
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

ПРОДАМ ФАРМУ АБО ВИНАЙМУ 110

акрів. 60 акрів в обсіяних і засаджених пасовиско і добрий ліс; поверх 200 штук дерев овочевих, 16 штук худоби рогатої, 2 коні, 4 безрог, 125 курей, всі машини господарські. Чотири милі англійської до міста, 10 мінут до школи, дім на 7 вімнат і всі будинки господарські цілком в добрім стані. Продам за $4.800, $2.000 готівкою, решта на сплати. Голоситись листовно або особисто до властителя:
M. GRUSZEWSKI,
R. F. D. 2, Yantic, Conn. 75-79

КОРИСТАЙТЕ З НАГОДИ!
КУПУЙТЕ
ІЛЮСТРОВАНИЙ ВОЄННИЙ КАЛЕНДАР

ПРИЯТЕЛЬ ЖОВНІРА

ЯКИЙ ЩОЙНО ДІСТАЛИСЬМО ЗІ СТАРОГО КРАЮ.

Календар сей є богатий змістом різнородних оповіданъ з теперішної війни, має 150 сторін друку і містить в собі около 100 образків. Ціна Календаря 40 центів, але з уваги на візну пору дарсмо до кождого Календаря в дарунку Воєнну Мапу Европи вартости 35 центів коли пришлете 10 центів на оплату почти. Хто не хоче Мапи, тому дамо гарних книжочок на 35 центів. Тож спішіть ся з замовленєм. Вложіть 50 центів до листу і задарсуйте:
70c79
UKRAINIAN BOOK STORE,
701 W. Lackawanna Ave., Scranton, Pa.

$1.00

Такасаме шило до шитя продають другі фірми по $1.75. Я цінію $1.00 і оплачую пересилку. Додаю даром дві голки і моток воскованої нитки. Осібні ГОЛКИ 40 цит. за 6 штук. Адреса: 70c—
A. P. OWENS, Dept. B., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

ЧИ ВИ ДБАЄТЕ ПРО СВОЮ БУДУЧНІСТЬ І ВАШОЇ РІДНІ?

НАЙЛІПШИМ ЗАБЕЗПЕЧЕНЄМ ВАШОЇ БУДУЧНОСТИ І ВЛАСНИЙ КУСИНЬ ЗЕМЬІ І ВЛАСНИЙ КУТОК.

Земля — се найпевнійший банк, якого ані злодій не вкраде, ні не збанкротує, ні огонь не спалить. Ми продаємо в сусїдстві і околиці Ню Йорку земьі, на яких є вже заведені всякі удогіднєня. Богато великих рівночасно фабрик дає повставший заробок тисячам людий, а на місця находять ся школи, костели, банки, театри, почта, телеграф, телефони і вільна залізних стацій.

Цїна до наші земьі виносить від $75 і висше. Щоби стати властителем кусинка земьі, вистарчить малий задаток, а решта на місячні сплати.

Тижня заробіток до пайдну для огляднє тих земель дасмо даром. Докладні інформації і безплатні залізничні тикети видає:
RUTHENIAN POLISH DEPARTMENT,
220 Broadway, Room 603, New York City.

Війна!

Чи хочете зачати як властиво вигладає теперішня европейська війна? Хочете зачати ви відбувають ся боротьби в Галичині, Сербії, Росії, Франції і Туреччині? Замовіть собі у нас стереоскопа і вибраний вами образок до натурального величини. Коштує ани 60 центів.

24 види з европейської війни.....30 цит.
24 види російсько-японської війни.....30 „
24 види Життя Ісуса Христа.....30 „
Хто приішле $1.50 з коштів вищі, дістане якийсь малий дарок. Спішіть ся з замовленєм. Адресуйте: 64—
UKRAINIAN BAZAR,
34 East 7th Street, New York, N. Y.

ФАРМИ НА ПРОДАЖ

В ОКОЛИЦІ РОМ, Н. Й. І КЕМДЕН, Н. Й.

Родичі! Дітям вашої фармі зростуть! Вам на старість, а суспільности на полїтик. Вибирайте ся з душних мурів фабричних, а купіть одну з моїх урожайних фарм. Приміром: 58c73

1) ФАРМА 50-АКРОВА з будинками, грунт рівний, малий садок, знаряда рільничі. Ціна $1.300. Вплате потрібно $500.00.

2) ФАРМА 54-АКРОВА, добрі будинки, 4 корови, 3 кізки, 1 кінь, 2 безрога, 40 курий і знаряда рільничі. Ціна $1.900. Вплате потрібно $900.00.

3) ФАРМА 150 АКРОВА, добрі будинки, 10 корів, 3 кізки, 2 коні, 1 безрога, 20 курий, знаряди рільничі. Ціна $3.500. Вплати потрібно $1.200.

Крім сих, маю ще більше фарм до продажи. Що близші інформації і условія пишіть сейчас до:
A. KOZAKEWYCZ,
114 Front St., Rome, N. Y.

КОМУ ПОТРІБНА ВІЙНА? НІКОМУ!

А українсько-нїмецький підручник, який тепер вийшов з другу є потрібний кождому; з котрого дуже легко можна навчити ся говорити по-нїмецьки. Пишіть по него нині, бо наклад невеликий. Ціна з пересилкою 35 центів. Прислайте мони-ордер або марки на адресу: 73—
RUSKA KNYHARNIA IM. T. SHEWCZENKA,
168 E. 4th Str., New York, N. Y.

КИШЕНКОВИЙ КАЛЕНДАРИК НА РІК 1916

можна набути в КНИГАРНІ „СВОБОДИ". Ціна 10 центів. При замовленях на більше число сих календариків дасть значний опуст. Адреса:
„SVOBODA"
83 Grand Street, Jersey City, N. J.

РОБІТЬ собі самі ПИВО і ГОРІВКУ.

Все що потребуєте, щоби зробити пиво, се пачка „Ambrew" Згущеного Екстракту і дрібка цукру і вода. І $2.00 вачки зробите 200 цилиндр. доброго, свіжого, искрящого пива. Нема клопоту ані трудности. Зробите вже в кількох годинах. Або пишіть мені $1.50, а вишлю „Zanol" Згущений Екстракт, з якої зробите 6 кварт найкращої горівчини. Нїкоди хочеть робити Горівку і Пиво, пишіть. $3.50. Замовлєня висилаю і опалчую сам, в звичайним пакунку в дорожнім нїмецьк. Памятайте, що „Ambrew" і „Zanol" Екстракт є під гарантією пр а в Заучених. Держав о корні і напоях. Також незабудьте на се, що Ви не потребуєте найсенсу по робленю Пива або Горівки з нашого Згущеного Екстракту, в Вашій хаті, для власного свого ужитку. Тепер власне можлизість ся пора, в якій Ви потребуєте щось доброго випити. Вишліть мені, а дістанете се скоро. Гроші найлучше посилати через поштовий мони-ордер.

Адресуйте так: 70c—
A. P. OWENS, Dept. B.,
159 W. 145th St., New York, N. Y.

"Ambrew" згущений екстракт виробляють в сім будинку.

ВАЖНЕ ДЛЯ СПІВОЛЮБИВОЇ ПУБЛИКИ!

Сим маю честь оповістити, що вже вийшов з друку

Другий Український Альбом

пісень на хор мішаний, мужеський і соля.

Ціна альбома з 25 піснями 75 цт.

Поодинокі пісні продаєсь по слідуючих цінах: цит.

1. Молитва. „Боже великий єдиний", (Гимн на мішаний хор)..... 50
2. Туман, туйан, долиною, сольо сопранове або тенорове..... 50
3. Зійду на гору, гляну на море, сольо альтове..... 25
4. Засиспгали козаченьки, хор муж..... 15
5. Повій вітре, на Вкраїну, хор муж..... 15
6. Зібрали ся бурлаки, хор муж..... 25
7. Ой у лузі та і при березі, хор муж..... 15
8. Скажи мені правду, на три голоси..... 20
9. Ой, ішов я вулицею раз, хор муж..... 10
10. Реве та стогне Дніпр широкий, хор мужеський 10
11. Ой і не гаразд Запорожці, хор. муж..... 15
12. Ой, то не любо дівці, хор муж..... 20
13. Тихо, тихо Дунай воду несе, хор. муж. 10
14. Гей, чого, хлопці, хор мужеський..... 15
15. Ой у полі три вериченьки, хор міш. 20
16. Рад да варті я стояв, хор мішаний.. 20
17. Зеленая рута, хор мішаний..... 10
18. Ой ти горе вечірнее, хор мішаний.... 15
19. Ой їхав чуман, хор мішаний..... 20
20. Ой закувала сива зозуленька, хор міш. 20
21. Прощайте, прощайте тесові пороги, сольо басове 30
22. Дівчино моя, та заручена, сольо тенорове 20
23. Ой Божен ніч, Боже, милий поїздже, для сопрана 20
24. Ой лихо мені тяжке, сольо басове..... 25
25. Ой ходив чумак сім рік по Дону, сольо басове 40

Всї 25 пісні у одній збірці коштують всього 75 ц. Сей другий Альбом містить в собі найкращі українські пісні, є дуже обширний, друкований на гарнім папері а технічне виконанє є вправне і гарне.

Кингарнями і перепродавцями дасть відповідний опуст.

Замовленя з мішаний хор.

Доставляю гарними перепродуктами музику на бал, представленя, концерти, походи і т. д.

Замовленя належить висилати до:

ГОЛОВНИЙ СКЛАД УКРАЇНСЬКИХ НОТ
H. E. SMOLEN, нот
53 Lenox Ave., New York, N. Y.
Telephone Cathedral 9764. 74

Др. І. Спіллінґер

Порада і оглядини ДАРОМ.

Застарілі хороби можна вилічити без уживання заторошких ліків при помочи електрики. Різним в добрі звісний, що двійшов кількадцять операції, можна вилічити се о много лучше тим самим способом, без уживання ножа. 72-78

Маю таком машину, за помочию котрої можу бачити нутро людського тіла і пізнати причини хороби, а другою машиною можу впровадити струю електричну до тіла і вбити зарозявші бактерії, які є причиною всіх недомоган. Та метода лічення є не тільки неушкідливо але і приємною для пацієнта.

Години офісові: від 9. рано до 12. пол., зі второк і пятницю від 9. рано до 7 вечер, а неділю від 9 до 11 рано.

Dr. J. SPILLINGER
153 E. 18th St., New York, N. Y.
при стації елевейтра 3-ої евені і субвею.

Друкарня „Свободи"

виконує
СТАРАННО, ДЕШЕВО І НА ЧАС ВСЯКІ ДРУКАРСЬКІ РОБОТИ,
як:
ТИКЕТИ, ПРОГРАМИ ПРЕДСТАВЛЕНЬ, БАЛІ І КОНЦЕРТИ, 72-
НАГОЛОВКИ ДО ЛИСТІВ, КОВЕРТИ, ФОРМУЛЯРІ, КАРТИ КУПЕЦЬКІ І ВІЗИТОВІ,
КНИЖОЧКИ КОЛЕКТОРСЬКІ ДЛЯ ТОВАРИСТВ І БРАТСТВ,
СТАТУТИ, БРОШУРИ І БІЛЬШІ КНИЖКИ.

Вп. Урядники Відділів У. Н. Союза вільні звертатись зі всякими друками до друкарні „Свободи".

Замовлення і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

ДЛЯ ВАШИХ ОЧЕЙ!

Лайсовий олівець успіє Вам зовсім магнітни. Не потребуєте вже довше терпіти. Потріте тільки тим олівцем в сейчас побачите, як нарости і магнітки будуть щезати як Вашою таки очах. Бородинки на руках зникнуть са з такий самий спосіб. Ціна 50 цнт. З пересилкою й разі незадоволення, зверніть його нам, а ми сейчас відішлемо Вам гроші назад. Адресуйте: 67с-

A. P. OWENS, Dept. A., 159 W. 145th St., New York, N. Y.

Ліс мікіта

ДУЖЕ ЦІКАВА КНИЖКА, ПИСАНА ВЕРШОМ. — З німецького перепробав Іван Франко. — Ціна 40 центів.

Замовлення і гроші посилайте до:
"SVOBODA", 83 Grand St., Jersey City, N. J.

Одинокий український лікар в Нью Йорку.

Чому я оголошуюсь в сій часописі?

Тому, щоби чимало людий оборонити перед вашими неправдивими лікарями, які шукно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лічу виключно хірургічною методу які слабости уший, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, инших жилиї, нервові слабости, ревматизму, гермороїди і секретні недуги мущин і полові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всі найновійші і найконечнійші апарати потрібні до ориґінної кадури і до курації.

Уділюю щотам відвідаю на всякі запити кождому, хто до мене зголосить са або напише. Кождий Українець повинен в потребі голосити са лиш до мене, а я раде уділяю правдивої помочи.

DR. JOHN SMITH, JR.
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Мій офіс отворений в кождім часі. — Телефон: Stuyvesant 34.

Фотографії Гурдуса

є узнані за найліпші за найкрасші в околиці! Нема української хати в Америці, не буде ви виготовлені у Гурдуса. Не дайте зводити всяким агентам, які ходять по домах і збирають замовленя для лихих фотографів, але звертайтесь впрост до Вашого старого артиста-фотографа

P. HURDUS.
644 Manhattan Ave., Brooklyn, N. Y.
Відділ находить ся також:
77 Newark Ave., Jersey City, N. J. 58с—

Уживайте чудового порошку на ноги

ЯКІ ПІТНІЮТЬ І СВЕРБЛЯТЬ!

СЕЙ ЧУДОВИЙ ПОРОШОК УСУВАЄ ДОЛЕГЛИВОСТИ, ПІДЧАС КОЛИ ІНШІ СРЕДСТВА ЗАВЕЛИ.

Ціна за пачку 25 цнт., додатково 5 цнт. при замовленях позамісцевих.

ВИРІБ АПТИКИ YALOWICH BROS. DRUG CO., 390 Joseph Ave., Rochester, N. Y.

ПРАВДИВИЙ ЛИШЕ В ОПАКОВАНЮ З ФОТОГРАФІЄЮ ФАБРИКАНТІВ БРАТІВ ЯЛОВИЧІВ.

ПРОТИ ПЛЯМ НА ЛИЦІ, ПРИЩІВ, ЛИШАЇВ І ИНШИХ НЕЧИСТОСТИЙ ШКІРИ уживайте лише Y. B. Metamorphosa Cream і мило Metamorphosa Soap. Одна проба переконає кождого о вищости сих средств над другими подібними. Від десять літ тішать са загальним признанем. Ціна за крем і мило 75 цнт. для замісцевих 85 цнт. з пересилкою. Виробляє YALOWICH BROS. DRUG CO., 390 Joseph Ave., Rochester, N. Y. 76ч84

Винахідчики!

Коли хочете дістати інформації в який спосіб ОСЯГНУТИ ЗАБЕЗПЕЧЕНЄ

Ваших Винаходів,

те пишіть на понизшу адресу у своїй рідній мові а дістанете, сейчас совісну пораду ТАНОЖ У ВАШІЙ МОВІ.

На жадане висилаємо дарем книжочки з описами. 64с-

A. M. WILSON
311 VICTOR BLDG.,
WASHINGTON, D. C.

500 дешевих фарм на продаж

В СТЕЙТАХ
ОГАЙО, ПЕНСИЛЬВЕНТЯ, МІШІГЕН І ТЕНЕСІ,
ПОСЕРЕД ВЕЛИКИХ МІСТ ЯК КЛІВЛЕНД, ІРІ, ЙОНҐСТАУН І ПІТСБУРҐ. ЗЕМЛЯ НЕЧИЩЕНА ВІД $4 ЗА АКЕР І ВИЩЕ, ДО 10 ЛІТ СПЛАТИ, КОШТА ПОДОРОЖИ ЗВЕРТАЄМО. ПИШІТЬ ПО НОВИЙ КАТАЛЬҐОҐ ДО: 72ч84

R. T. HURDLE LAND COMPANY,
3349 E. 55th St., Cleveland, Ohio.

ОДИНОКА ШКОЛА АВТОМОБІЛЕВА,

в якій учать після нашого вільної методи у Вашій рідній мові. В чотирох тижнях станете справним механіком і будете могли керувати автомобілем, направляти і обзнаомитесь з механізмом різнородних машин. Се зайнтє с найбільше полагоджене. Ціна за курс науки $15.00. Лайсенси запевнені. Наука в дни і вечерами. Голосіть са або пишіть до: 88-

INTERNATIONAL SCHOOL OF AUTOMOBILES,
147 E. 40th St., New York
Інструктор: Павло Гуньо.

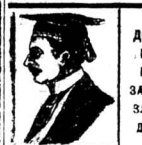

До хорих русинів по всіх закутинах злученых держав!

Др. Б. ГОГЕНБЕРҐ,
славний спеціяліст зі старого краю
поручає всім терпячим Русинам, так мущинам як і женщинам свої успішні лікарські услуги.

ЛІЧИТЬ З НАЙЛІПШИМ І НАЙПЕВНІЙШИМ УСПІХОМ РЕВМАТИЗМ, ВСЯКІ НЕДОМАҐАННЯ ЖОЛУДКОВІ, НЕДУГУ УТРОБИ, НИРОК, ЗГРУБЛЕНЄ ЖИЛ, ГЕМОРОЇДИ, СТРУКТУРУ АБО ЗВУЖЕНЄ МОЧЕВОГО КАНАЛУ, НЕДУҐИ ВЕНЕРИЧНІ, ЯК РІВНОЖ ВСІЛЯКІ НАСЛІДКИ ТАЙНИХ НЕДУҐ. НЕДУҐИ СКІРНІ, РІЖНІ ЗАТРОСНЯ КРОВИ І Т. Д. 40—

Доконує всякі найтяжші операції мущин, женщин і дітий в своїм офісі або в домі пацієнта. Спеціяльно же на пропускану при помочи спеціяліста з Відня.

Коли би хтось не міг прийти особисто, нехай пише листовно з повним довірем свою недугу, а дістане совісну і безплатну пораду.

На відповідь залучіть знак. марку.

Dr. B. HOHENBERG,
304 2nd Ave., (між 17 а 18 ул.)
NEW YORK CITY

Години офісові: щоденно від 8-ої рано до 8-ої вечер.

$5 Лекції їзди автомобілем $5

Не оставайте без роботи, коли Ви можете заробити $25 до $35 тижнево стаючи шофером. 41—

Ми навчаємо Вас на шофера у Вашій рідній мові в трох тижнях, в день або вечерами, за малою оплатою — $5. Всі наші студенти мають добрі посади. Просимо також нові і умілиї автомобілі!

NEW YORK AUTO SCHOOL,
302 E. 14th St., близько 2-ої Ave.,
New York City

Однокий український лікар в Нью Йорку.

Чому я оголошуюсь в сій часописі?

Тому, щоби чимало людий оборонити перед вашими неправдивими лікарями, які шукно оголошують себе в часописях.

Я є Українцем і говорю сею мовою.

Я лічу виключно хірургічною методу які слабости уший, носа, горла, легких, серця, жолудка, нирок, инших жилиї, нервові слабости, ревматизму, гермороїди і секретні недуги мущин і полові женщин.

Мій офіс є заосмотрений у всі найновійші і найконечнійші апарати потрібні до ориґінної кадури і до курації.

Уділюю щотам відповідаю на всякі запити кождому, хто до мене зголосить са або напише. Кождий Українець повинен в потребі голосити са лиш до мене, а я раде уділяю правдивої помочи.

DR. JOHN SMITH, JR.
СПЕЦІЯЛІСТ-ХІРУРГ
327 E. 17 ST., NEW YORK, N. Y.

Мій офіс отворений в кождім часі. — Телефон: Stuyvesant 34.

Кождий член У. Нар. Союза або передплатник „Свободи"

наколи пришле 10 адресів своїх знакомих, до котрих „Свобода" не приходить, а хотіли би „Свободу" читати, отримає ДАРОМ

ГАРНУ
КНИЖОЧКУ

Присилайте адреси до:
„SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J

$2.95

Се є тойсамий рід Паскія, за які лїдарі жадають від $15 до $20. Я ціню лише $2.95, за все, з придержуванєм, та як тут бачите. Пересилку оплачую. Дарем до силасю „МЕДИЧНУ КНИЖКУ ДЛЯ РОДИН" за надісланєм 30 центів на пересилку. Оправа полотняна. 1000 СТОРІН. 700 ІЛЮСТРАЦІЙ, крас з КОЛЬОРОВАНИМИ ІЛЮСТРАЦІЯМИ З ЖИТЯ, 200 порад ДЛЯ МУЩИН, ЖЕНЩИН І ДІТИЙ. КОПАЛЬНЯ ЗОЛОТА. приватних інформацій для женщин. ДАС ВІДПОВІДИ на питання які Ви встидаєтесь завдати доктором. Поучує про ПОЛОВІ ТАЙНИ і як стеречись. будіть. Памятайте, ціна $2.95 ні обі ріки. 10 с на ПАКАСОК І БЕЗПЛАТНУ КНИЖКУ. Ціна за книжку без паска $1.00. Ціна за ПАСОК $2.95. От Паскія віддають ледину помічь в недугах нервовых, ревматизму, недисплозиї, серця, голови, утроби, печінки і полових слабостий 70с—

Адресуйте:
A. P. OWENS, Dept. E.,
159 W. 145th St., New York, N. Y

Павло Келичава

МУЗИКАНТ І ДИРИҐЕНТ.

Достарчує музики на концерти, представленя, балї, шінкіни, походи і весїля — Дає лекції на всіх інструментах — смичкових і дутих. Адреса:

P. KELECHAWA,
138 Morris St., 67 Greene St.,
Jersey City, N. J. 40с-

В протягу тижня все перемінилося на добре.

Павло Новач є по тижневім уживанію Болгарського Кровного Чаю зовсім здоровий.

„Болгарський Кровний Чай має ту вищість над иншими ліками, що дуже скоро і успішно помагає", говорить Г. Г. фон Шліков, одинокий фабрикант сего чистого, природного ліку, який стоїть в сталих зносинах з десять тисичами хорих, від котрих одержує щоденно множество листів з подякою.

Наш родимець Павло Ковач, 1002 N. Дівіжен Стр., Пеккскіл, N. Y., заслав до Г. Г. фон Шлікова слідуючу допись:

„Доношу Вам, що се знаменитий лік сей Болгарський Кровний Чай, який поміг мені по однотижневім уживанію. Прошу про те вислати еще за залучених тут 5 долярів 5 дов сего чаю для моїх товаришів".

Одну велику родинну дозу Болгарського Кровного Чаю, що вистарчить на 5 місяців вишле денебудь за $1: Marvel Products Co., 29 Marvel Bldg., Pittsburgh, Pa. — Adv.

УВАГА: Наколи хочете дістати посилку зареєстровану, вишліть 10 цнт. більше.

„Веселі вірші Степана Руданського"

Про Мужиків, Козаків, Попів, Ксьондзів, Лихів, Москалїв, Жидів і Циганів.

Книжочка обнимає 209 віршів на 282 сторонах друку.

ЦІНА З ПЕРЕСИЛКОЮ 55 ЦЕНТІВ.

Замовлення і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Читайте українські книжки і газети бо часто читане веде до просьвіти, а просьвіта — се сила. — Пишіть по цінник книжок до друкарні „Свободи".

Малі фарми грошї!

За $150 купите малу фарму з 40.000 КВАДРАТОВИХ СТІП в NEW BRUNSWICK, N. J.

Земля урожайна, сухо і вигідно положена. По подробиці пишіть до: METUCHEN REALTY & IMP. CO., 206 Broadway, New York City.

Волосє

відросте Вам назад через застосоване наукової методи. ДЛЯ МУЩИН І ЖЕНЩИН БЕЗПЛАТНО

Чи Вам випадає волосє? Чи ви посивіли зі старости? Чи вони занечищені і инші? Чи вони ломкі порізні? Чи свербять Вас скіра? Чи Ви є лисі, чи доперва починаєте лисіти?

Коли Ви терпіте котору з вишінених недуг, то не заволікайте, але старайтесь заповісти сему. І замовте собі надісланю книжку в рускій мові під заг.:

„ПРАВДА О ВОЛОСІЮ".

яку написав один з европейських спеціялістів. Ся книга обнимає слідуючі розділи:

Чудеса з волосєм. Будова волосєї і хімія. Причина випадання волосєм. Як забезпечити здоровє волосє. Найліпший вороїг волосєм. Способи, яким можна відзискати сворє в 6-ох тижднях. Третий тиждень. Сем'я волосєм. Борода. Письма з признанєм цінованих пацієнтів.

БЕЗПЛАТНА НУРАЦІЯ.

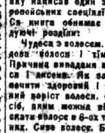

Уневажаємо Вас, що наш власний лїк заявний: Кальвакурс запобігає випаданню волосєм, знищує порізні і лущинки, усувається сверблєнє скіри, змінює і спричиняє нового порість волосєм. За 10 центів пришлемо Вам доказовий лїк КАЛЬВАКУРА № 1 вразі зовсім сильної недуги. Також доказовий лїк КАЛЬВАКУРА № 2 вразі зовсім сильної недуги. Також доказовий лїк КАЛЬВАКУРА № 1. і Вашу книжку „Правда о волосю" (Другим се до Вашого виконанія).

Пишіть за книжку до: UNION LABORATORY, Box 501, Union, N. Y. 77с-

UNION LABORATORY,
Box 501, UNION, N. Y.

Вислано 10 цнт. на пересилку і кошту листовий і сейчас Вашу книжку КАЛЬВАКУРУ ч. 1. і Вашу книжку „Правда о волосю" (Другим се до Вашого виконанія).

Вже вийшла з друку народна драма зі співами в V. діях

ОЙ НЕ ХОДИ ГРИЦЮ, ТА НА ВЕЧЕРНИЦІ

ся книжка надає ся вповні для аматорських театральних вистав. До відограння потрібно всього 8 женщин і 7 мущин. — ЦІНА ЗА ПРИМ. 80 ЦНТ., ЗА 15 ПРИМІРНИКІВ $3.35.

Замовлення і гроші посилайте до:
"SVOBODA"
83 Grand St., Jersey City, N. J.

Український лікар
С. М. Кауфман

СПЕЦІЯЛІСТ ВСІХ — І СЕКРЕТНИХ (ПОЛОВИХ) НЕДУҐ МУЩИН І ЖЕНЩИН

уряднує від 9-ої год. рано до 9-ої вечер.

При лїченю уживає електричних машин. X-RAY. 66-77

Dr. C. M. KAUFMAN,
111. 7th Street, New York, N. Y.

Осягнене патентів і відпродаж!

Найлекше дійти до щастя і богатства через винаходи.

Поможемо Вам в осягненю патенту як також у відпродажи.

РУЧИМО ВАМ ЗА ПАТЕНТ АБО ЗВЕРТАЄМО ВАМ КОШТИ.

Більші пояснєня найдете в книжочці, яку на жадане висилаємо кождому дарем. 40с-

Пишіть за нею сейчас до канцелярії, патентів на адресу:

THE AMERICAN EUROPEAN PATENT OFFICES, Inc.,
309 Broadway, New York, N. Y.

Найбільший, найлучший і найстарший словенський головний склад крайових і імпортованих напоїв в Америці.

	ЦІНА ЗА ҐАЛЬОН.		
Червона житнівка,	$2.00,	$2.50,	$3.00
Біла житнівка,	2.00,	2.50,	3.00
Червоний ром,	2.00,	2.50,	3.00
Дінїв (Боровічка)	2.00,	2.50,	3.00
Бровинка імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Сливовіца,	2.00,	2.50,	3.00
Сливовіца імпорт.,	4.50,	5.00,	6.00
Расковачка (Кімель),	2.00,	2.50,	3.00
Горкинка,	2.00,	2.50,	3.00
Аниківка	2.00,	2.50,	3.00
Розалїс,	2.00,	2.50,	3.00
Спірітус,	3.00,	3.50,	4.00
Вина огайські	1.00	1.25,	
Вина каліфорнійські,	1.50	2.00,	

Зарубою помічнїче гірке вино 4 бутельки за $2.75, 6 бутельок $4.25, а 12 бутельок $8.00.

Пишіть за нашим гарним і великим словенським цїнником напій. Окличуємо експрес або фрейт від замовлень на $5.00 або вище. Особливу увагу звертаємо на замовленя весільні, на хрестини і балї. Гарні листи з кольорами, бутельці, стільці, кінжедарі і коректни цїнники одержите на жадане разом з замовленєм.

Гроші заслїжайте наперед мані-ордером або в реджістрованім листї. 82с-

C. F. ZARUBA & CO.,
318 Third Ave., (D. Sv.)
PITTSBURGH, PA.

Перед ужитєм.

По ужитю

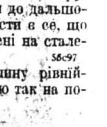

ПОЗІР! НОВІСТЬ!

Тисячі дівчат, женщин, молодіців і мущин завдячують свою повну, гладку і румяну церу „КРЕМОВИ МОЛОДОСТИ" а особливо вилїченє зморщень, весинок, знаків по вїснї, прищів, чирячів, лишаїв, лущин шкіри, червоности творя і носа. Відморюваня ух і всіх прочих нечистостий і недуг шкіри, лиця, рук, шиї і цілого члена тїла. ГАРАНТУЄМО, що хто тільки ужиє сего чудесного средства, мусить са позбути сих страшних долегливостий. Цїна слоїка разом з пересилкою лише одного долїра. 73—

D. WROBLEWSKI Co., 196 E. 4th St., Dept. 50, New York, N. Y.

Конець діло хвалить.

ВИТРЕВАЛІСТЬ Є САМЕ ТАК ВАЖНОЮ У МАШИН ДО ПИСАНЯ ЯК І У БІҐЦІВ.

Богато бігців при розпочатку бігу, здаєсь, подужає своїх суперників, однак по хвили остає на задах.

Саме те дїесь із машиною до писаня. Деякі з них видають добру услугу в початках, але по довшім ужитю, зужинають ся і не відають бажаної праці чисто.

На машині до писаня виробу **L. C. Smith & Bros.** можна писати безперервно як найдовші письма, а мимо сего вона не зруйнить ся і можна її сейчас ужити до дальшого писаня. Причиною її тривкости є се, що всї рухомі части машини осаджені на сталевих кульках. 56с97

Тягле уживанє чинить машину рівнійшою в бігу і тому вона є однакову так на початку як і при кінци роботи.

Пишіть по катальоґи:
Silent (8-7-6-3) або Standard (0-5-4-3) Модель.

L. C. SMITH & BROS. TYPEWRITER COMPANY
Фабрика і офіси: Syracuse, N. Y.
Філії у всіх більших містах.